

Kmet, delavec
in obrtnik
naj bodo narodu
vodnik!

Izhaja vsako sredo.
Naročnina:
za celo leto Din 30.—
za pol leta „ 15.—
za inozemstvo
za celo leto Din 50.—
Inserati po tarifu. — Pis-
manim vprašanjem naj
se priloži znamko za od-
govor. — Netrankirana
pisma se ne sprejemajo.

Kmetski list

Glasilno „Slovenske Kmetke Stranke“.

Vsakdo vžliva,
vse sadove
svojega dela in
marljivosti!

Rokopisi se ne vra-
čajo. — Plača in toži
se v Ljubljani. — Ured-
ništvo in uprava je v
Ljubljani v Kolodvorski
ulici št. 7. — Telefon
inter. št. 506. — Račun
pri pošt. čekovnem za-
vodu št. 14.194.

Naše stališče.

Načelstvo Slov. kmetke stran-
ke je na svoji seji dne 14. II. 1927
obravnavalo politični in gospodar-
ski položaj v Sloveniji in v celi dr-
žavi ter izjavlja sledeče:

Z vstopom SLS v vlado se je
uresničila naša zahteva, da mora
SLS, ki ima največ poslancev v
Sloveniji, sodelovati v vladi ter tam
braniti interese in zahteve sloven-
skega ljudstva. Doslej je SLS samo
kritikovala stanje v državi, ki ga
je 1. 1918 in naslednja leta sama
pomagala, v zvezi z drugimi gospo-
darskimi strankami soustvarjati. Ven-
dar smo pričakovali, da bo SLS,
katere politična moč sloni na pre-
težih kmečkih in delavskih glasov-
nih, skušala ustvariti vlado s po-
močjo hrvaških in srbskih kmetov,
ki imajo v tej državi enake gospo-
darske interese z nami. Samo na
ta način bi mogla, v ozki zvezi s
»Hrvatsko seljačko stranko, dose-
či odločilnejši upliv na vodstvo
državne uprave in državnih pos-
lov v obče. Obžaluje pa moramo
konstatirati, da se je SLS postavila
v popolno nasprotje s kmečko de-
lovnim ljudstvom v vsej državi s
tem, da se je zvezala samo s srbsko
gospodarsko stranko, t. j. s srbsko ra-
dikalno stranko, katero je s tem
rešila preteče politične izolacije,
odobrivi njena grozovita volilna
nasilstva v Vojvodini in v Bosni ob
priliki zadnjih okrožnih volitev. S
tem je omogočila obenem vlado
proti Hrvatoma, ki že pričenjajo zo-
pet čutiti režim srbske plemenske
hegemonije.

Z ogorčenostjo moramo obsodi-
ti tudi nastop SLS v anketnem od-
boru, kjer je zatajila vse svoje do-
sedanje nastojanje, osvobodivši ob-
tožene korupcioniste in potlačivši

vse dosedanje prizadevanje »Hr-
vatskega seljaškega kluba«, da se
morajo tatovi državnega imetja in
njihovi pomočniki kaznovati. S
tem nastopom se je SLS razkrinka-
la kot gospodarska stranka, katere be-
sede so popolnoma drugačne kot
njena dejanja.

Prav tako ogorčeno obsojamo
SLS zaradi njenega nastopa pri
okrožnih volitvah dne 23. februar-
ja 1927, kjer se ni sramovala zopet
grdo izrabljati vero in cerkev v
svoje posvetne politične namene.
Ugotavljamo, da se ima samo temu
zahvaliti za veliko število manda-
tov. To duševno nasilstvo, ki je še
večje obsodbe potrebno kot vsako
drugo fizično nasilje, nadaljuje se-
daj s tem, da preganja tiste duhov-
nike, ki teh njenih zlorab ne odo-
bravajo.

Smatramo sedanjo kleriradikal-
no vlado kot nositeljico največje
politične, gospodarske - socialne
in kulturne reakcije, za katero no-
si med Slovenci SLS polno in vso
odgovornost.

Ustanovitev Narodnega seljaškega kluba.

Končno pozdravljamo ustanoi-
tev Narodnega seljaškega kluba za
vso državo, katerega naloga je
združiti vse kmetko - delavsko
ljudstvo na eni gospodarski in so-
cijalni osnovi ter tako pospešiti
končno zmago enakopravnosti in
socialno - gospodarske preuredit-
ve države in družbe v smislu svo-
bode, mirotvornosti in človečan-
stva. Pričakujemo in upamo, da v
najkrajšem času vstopi v to kolo
tudi klub SZ, ki je po svoji tradici-
ji in po svojem programu poklican,
da igra važno vlogo.

zala, da so državno blagajno oško-
dovali za silne milijone. Povedali
smo, da so med krivci jako odlični
člani sedaj vladajoče radikalne
stranke, katerim je Radič brez ozi-
ra na trenutno politično zvezo na-
kopal na vrat težko preiskavo —
in prav nihče drugi kakor Radič
jim jo je nakopal! — in povedali
smo tudi, da je bila glavna skrb
radikalov, kako bi svoje težko z
grehi obložene pristaše rešili pre-
tečega zapora.

Parlamentarni odbor je pretekli
teden svoje delo dovršil. Ugotovil
je natanko, na podlagi uradnih
aktov, kdo je kriv, in kdo ni kriv,
in koliko je kriv, kdor je kriv.
Preostajalo ni nič več drugega, ka-
kor da odbor izdela objektivno in
resnično poročilo za parlament in
da predlaga, katere osebe, med
njimi tudi bivši ministri, naj se iz-
roče varstvu državnega pravdnika.

Silna nevarnost!

Kolikor bolj se je bližal odločilni
dan, ko se je moral parlamentarni
odbor odločiti, toliko bolj nervozni
so postajali radikali, ker so s stra-
hom pričakovali svojo zasluženno
obsodbo. Pri ministrskem pred-
sedniku se je vršila konferenca za
konferenco, prihajal in odhajal je
Rade Pašić, prihajali in odhajali
so ministri, toda pomoči ni bilo vi-
diti nikjer nobene... V preisko-
valnem parlamentarnem odboru so
namreč imeli radikali le 10 glasov,
oni pa, ki so zatrjevali, da so za
pobijanje korupcije, so jih imeli
11. Med temi 11 glasovi je bil tudi
glas poslanca SLS g. dr. Hodžarja.

Ogromna pozornost.

Na glas dr. Hodžarja je bila te-
daj obrnjena pozornost vse naše
politične javnosti. Radovedno je
bilo namreč vse, kako bo glasoval
dr. Hodžar, čegar klub je bil v vla-
di, a on sam pa je bil prej ljut gro-
movnik proti korupciji.

Vse je pričakovalo, da bo dr.
Hodžar glasoval po svojem prepri-
čanju za to, da se korupcionisti že
na podlagi poročila anketnega od-
bora izroče roki Pravice. Že seda-
nji kazenski zakon ima namreč do-
volj določb, da se take tiče lahko
pošteno zapre. V tej veri je bila
javnost utrjena tudi po izjavi kluba
SLS, kjer je stalo, da klub ni ve-
zan zaradi svojega sodelovanja v
vladi, kako naj glasuje dr. Hodžar
v anketnem odboru. Zato je vsa
javnost pričakovala, da bo SLS dr-
žala svojo besedo, dano na shodu
proti korupciji v Ljubljani.

Velikansko presenečenje!

Vsa javnost pa je vedela tudi,
da mora vlada pasti, če glasuje dr.

Hodžar za obtožnico in proti ko-
rupciji. Napetost zaradi izida gla-
sovanja je dosegla torej svoj višek,
kajti odločiti se je moralo: Ali je
Slovenski ljudski stranki več za
ministrske stolčke in za to, da osta-
ne skupaj v vladi z zaščitniki ko-
rupcije, ali pa bo trdovratno bra-
nila poštenje in moralo v javni
upravi in energično stopila korup-
ciji za vrat?

Tega položaja so se zavedali tu-
di zastopniki SLS v Beogradu in
začeli so — omahovati! Oni niso
vedeli, kako naj bi se odločili, ali
za stolčke, ali za poštenje! In ker
tega niso vedeli sami, so brzovjavno
poklicali iz Ljubljane dr. Korošca,
naj ta odloči, kot šef stranke.

Dr. Korošec se je po dolgi kon-
ferenci z ministrskim predsedni-
kom Uzunovičem res odločil — za
korupcijo!!

Kaj je vse g. Uzunović dr. Ko-
rošču obljubil izdajstvo za SLS
nad poštenjem, tega ne vemo. Tudi
ne vemo, koliko od svojih obljub
bo držal. Vemo pa to, da je dr.
Hodžar, poslanec SLS, na odločilni
seji stavil predlog, s katerim so
bili celo radikalski zaščitniki ko-
rupcije tako zadovoljni, da so z ve-
likim zadovoljstvom celo svoj la-
sten predlog umaknili na korist
predlogu dr. Hodžarja, in tako so
zmagali radikalski zaščitniki ko-
rupcije s pomočjo sloven-
skega eselesarskega gla-
su proti onim, ki so zares in po-
šteno hoteli korupcioniste vreči
enkrat za vselej ob tla!

Zgodilo se je torej nekaj, česar
ni nihče niti v sanjah pričakoval.
Priznamo pa, da g. dr. Hodžar go-
tovo ni glasoval tako, kakor je, iz
svojega lastnega nagiba in prepri-
čanja, ampak na povelje »od zgo-
raj«, ker se je glasovanje vršilo p o
konferenci dr. Korošca z g. Uzuno-
vičem...

In vso to sramoto nam je nako-
pal dr. Korošec za skledo ministr-
ske leče! Ljudje v Beogradu so pa
zmajevali z glavami...

Zaigrana partija.

Mi smo povedali v zadnjih šte-
vilkah našega lista, da se gre ra-
dikalom samo za to, da rešijo svoje
prijatelje. S tem je bila dana dr.
Korošču v roke sijajna priložnost,
da iz radikalov iztisne, kar more
Koliko je dr. Korošec iz radikalov
iztisnil za svoje hlapčevsko delo,
tega danes še ne vemo, videli bo-
mo pa kmalu. Rečemo pa: Če sedaj
ni nič dobil, bo dobil prihodnjije še
manj, ker bodo radikali rekli: Mi
smo iz vode, ti pa sedaj lahko greš,
kamor hočeš! Radikali bodo vrgli
dr. Korošca in celo SLS tako proč
kakor izprešano citrono.

Strahovit polom SLS v Beogradu.

**SLS za zmago korupcije nad poštenjem! — Sra-
motno glasovanje. — Zadnji adut so dali iz rok
za skledo ministrske leče. — Ugled Slovencev v
Beogradu popolnoma uničen!**

V novoletni številki smo napi-
sali, da bomo vedno poročali le
to, kar je res, kajti najmočnejše
orožje ni demagogija in laž, ampak
resnica.

Dosledno svoji obljubi smo v
zadnjih dveh ali treh številkah po-
jasnili našim bralcem tudi politič-
ni položaj v Beogradu tako, ka-
koršen je. Nič nismo stvari olep-

ševali, tudi ne pretiravali, ampak
povedali smo vse, kakor je.

Povedali smo med drugim na-
tanko, okoli katerega vprašanja se
je v najnovejšem času sukala vsa
politika v Beogradu, in smo rekli,
da se vse suče okoli tega, kako bi
se dalo rešiti pred zasluženno kaz-
nijo tiste lopove, katerim je pre-
iskava v anketnem odboru doka-

Sramota za Slovence.

Zalostni in nad vse sramotni nastop dr. Korošca v korupcijski aferi ima za vse Slovence v Beogradu silno žalostne posledice. Ljudje namreč ne razločujejo, da so izdali poštenje klerikalci, ampak govore silno zaničljivo o Slovenceh sploh! Tako pomilovalno in zaničljivo niso Slovencev še nikdar gledali ne v Beogradu in ne v Zagrebu, kakor gledajo danes nas vse. To zaničevanje bo imelo seveda tudi svoje posledice in jako težko bo popraviti, kar je zagrešil dr. Korošec oziroma SLS!

Neverjetna predrznost.

Kar smo povedali, je resnica, ki drži. Mi nimamo nobenega vzroka stvar zaobračati na levo ali na desno, ampak povemo: Tako je in nič drugače! Danes ve vsa srbska in

vsja hrvaška javnost, kako ga je dr. Korošec polomil, to ve tudi velik del slovenske javnosti, samo pristaši SLS tega ne smejo vedeti!

»Slovenec« si je namreč dovolil neverjetno predrznost, da poroča, kako se je SLS zavzela za boj proti korupciji in da je korupcija že ubita po zaslugi SLS! Pri takih nestranskih človeku kar kri zastaja! To, kar ve danes vsak capin v Beogradu, kar ve vsak človek na Hrvaškem (da ne govorimo o parlamentu itd.), to se predrzne »Slovenec« postavljati na glavo! Cel svet ve, da se je Davidović, ki ga je bil lani dr. Korošec privlekel s seboj v Ljubljano za parado na shod proti korupciji, danes odrekel dr. Korošcu ravno zaradi izdajstva SLS nad poštenjem — »Slovenec« pa piše, da je SLS »zmagala« v boju proti korupciji! Fej! P.

Velika stvar!

Pretekli teden se je dogodilo nekaj, kar bo za naš bodoči politični razvoj prav gotovo še izvanredno važno: Črnogorski federalisti so se pridružili Radičevi kmečki stranki in z ozirom na že izvršeni pristop Črnogorcev je doslej hrvaška seljaška stranka izpremenila svoje ime in se imenuje odslej naprej narodna seljaška (kmečka) stranka.

Tako se razvija počasi, toda stalno naš kmečki pokret, naše kmečko gibanje. To ni več navadna politična stranka, za kar so nas doslej smatrali »visokoučeni« politiki zlasti v Sloveniji, ampak to je pokret, ki zajema vedno večje število kmetov brez ozira na materin jezik, vero in deželne meje.

Dejstvo, da se zbira danes v Radičevem taboru vse, kar misli kmečko, t. j. vse, kar hoče, da se kmetje vseh ver in vseh jezikov korenito otresejo političnega jerobstva pokvarjene gospode in da se enkrat postavijo na svoje lastne noge, ni prav nič drugega kakor to, kar se je zgodilo pred dobrimi 100 leti na Francoskem: Pri nas se dviga slovenski, hrvaški in srbski »tretji stan«, dviga se zaničevani kmet, da stre okove, v katerih ga je cela stoletja držala pokvarjena gospoda!

Dviga se kmet, toda brez krvave revolucije, samo z močjo moderne demokracije. In ta moč je nepremagljiva, je nezlomljiva!

Slovinci smo lahko ponosni, da smo prvi uvideli in spoznali ogromni pomen Radičevega delovanja. Ravno zastopniki slovenskih kmetov, zastopniki Slovenske kmečke stranke, so bili prvi, ki so se hrvaškim kmetom prvi pridružili. In sedaj prihajajo zaporedoma Bosanci in Hercegovci, Vojvodinci in Črnogorci in zastopniki stare Srbije. Pod našo zastavo korakajo danes katoličani in muslimani, protestanti in pravoslavci — vse nas pa družijo ena velika politična misel: Kmet mora postati gospod, svoboden gospod na oni zemlji, ki jo obdeluje! Svobodni hočemo biti in si sami dajati svoje postave, ka-

kor jih mi hočemo, ne pa, da nam postave diktirajo gosposki pokvarjenci!

Kako velikanskega pomena je naš pokret za vso našo politiko, se vidi iz strahu, ki navdaja tiste stranke, ki so doslej kmeta pritiskale in izžemale kakor citrone. Srbijanski radikali že proglašajo naše gibanje za »boljševiško« (!), ker se boje, da ne bo mogla beogradska gospoda več dreti srbskih kmetov s 40 in 50 procentnimi obrestmi, če se kmetje izpametujejo. Naši slovenski klerikalni in liberalni politični modrijani pa pravijo, da »vse to nič ne pomeni«! Tako govore, ker jih je strah! Kajti kakor hitro bodo slovenski kmetje razumeli veliko misel Matije Gubca za svobodo, bo konec liberalnega in klerikalnega jerobstva nad slovenskimi kmeti!

Naši klerikalci in liberalci so za volitve kričali po vsej deželi: Nikar pod hrvaško komando! Mnogi so tem trapastim zijalom verjeli, žalibog! Radovedni pa smo, kako bodo ti slovenski modrijani kričali in zijali danes, ko že tudi Črnogorci »lezejo pod Radičev klobuk« in ko bodo »zlezli pod Radičev klobuk« še zastopniki kmetov v Srbiji!

Kmetje! Ali vidite danes ali ne vidite, kako vas klerikalci in liberalci farbajo?!

Da boste razumeli, kako sodijo o Radiću in o velikanskem kmečkem gibanju, ki ga je on zanetil in razvil, drugod, hočemo povedati, kaj zapisal nemški zagrebški list »Morgenblatt«, ki je vse, samo radičevski ne. Tu beremo:

»Radičeva moč leži v tem, da ni ustvaril ene stranke, ampak je ustvaril cel pokret. On hoče kmečko državo, kjer si bo kmet, ki je v tej državi v ogromni večini, državo uredil v svoje korist (in ne v korist pokvarjene gospode!! op. ur.) in po svojih interesih. Ta pokret ne pozna ne plemenskih in ne državnih mej (tudi verskih ne, op. ur.) Zato ima Radić najboljšo upanje na uspeh v mnogih krajih Srbije, v južni Srbiji, v Vojvodini in

sicer pri Srbih in pri Slovenceh, pri Nemcih, Ogrih in Arnavtih in tudi pri — Bolgarih! Vladajoča srbska stranka (radikali, op. ur.) so za svoje strankarsko gospodarstvo v silnih skrbeh in zato sedaj naenkrat razglašajo, da je Radić — »boljševik«!! No, to on prav gotovo ni, kajti on čuti narodno in njegovi gospodarski nazori temelje na principu privatne lastnine. Če bo pa on res tako napredoval kakor kaže, se mestni in šolani (?) ljudje (t. j. pokvarjena gospoda, op. ur.) ne bodo imeli vzroka smejeti se, kajti kmetje bodo potem znali varovati sebe!«

Tako piše nemški list! Sedaj pa primerjajte s tem to, kar nam čevkajo klerikalci in liberalci o Ra-

diću in o našem velikem kmečkem gibanju po celi državi!

In zato, dragi kmetje, vam pravimo vedno in vedno: »Raztrgajte vrvi in razklenite verige, v katere vas je ukovala pokvarjena gospoda vseh vrst, da vas tepe in izkorišča! Pridružite se naši Slovenski kmečki stranki, da boste preko te združeni s hrvaškimi in srbskimi sotrpini! Kolikor več nas bo, toliko prej bo konec gospodstva jare gospode! Zavedajte se, da ste vi tisti »tretji stan«, ki je poklican, da stre pokvarjenost v naši državi mirnim, parlamentarnim putem, kakor je strl kmečki »tretji stan« pred sto leti na Francoskem plemenitaško objestnost v veliki revoluciji! — P.

Strahovito mučenje kmetov.

Devet vrst mučenja. — Batine na povelje vlade! — Obtožnica proti ministru Boži Maksimoviću. —

Že med volitvami za oblastne skupščine je prejel centralno vodstvo hrvaške kmečke stranke iz Vojvodine telegrafična poročila, kako strahovito mučijo policaji in žandarji kmete, o katerih sumijo, da so pristaši hrvaške kmečke stranke. Najstrašnejše obtožbe so prihajale iz vasi Kapusina. — Vodstvo stranke je takoj poslalo v Kapusino poslanca Ivana Trnjara, da stvar preišče. Poslanec Trnjar je ugotovil na licu mesta skupno s poslancem Tisajem, da so kmete mučili

na devet načinov,

od katerih je eden strašnejši kot drugi. Okrajni glavar in dva žandarmerijska oficirja so sicer tajili, da bi bil kdo tepen, Toda ko je dal poslanec Trnjar pripeljati na okrajno glavarstvo izmrevarjene kmete, je gospode postalo tako groza, da ubogih kmetov še gledati niso mogli, tako so bili zdelani!

Nato se je pričelo zasliševanje. Kmet Drobina je povedal, da so ga 28. januarja 1927 ob 6. uri zvečer zaprli in so ga držali v zaporu do 10. ure zvečer. Ves čas so ga pretepali. Gledati je moral pa to mučenje Ivan Nagy, ki so ga tudi sedemkrat topli v času od 3. do 7. ure zvečer istega dne.

Jako neprijetno je bilo za okrajnega glavarja, da je moral poslušati iz ust kmetov, da so žandarji po vsakem tepežu rekli kmetom, naj zapuste Radičevu stranko, ker Srbi ne marajo za Radičevu politiko! Ako pa tega nočejo, morajo vedeti, kaj pomeni srbska roka!

Mučili so pa kmete na sledeče načine:

Prvič: Žandar je prijel kmeta za lase in mu glavo obrnil nazaj, da kmet ni mogel videti, kdo ga bije, ampak je samo čutil silne udarce po trebuhu in sunke v rebra.

Drugič: Štirje žandarji in štirje policaji so se postavili v vrsto in so drug za drugim tolkli kmeta po licu, tako da imata dva kmeta po šest centimetrov debele otekline!

Tretjič: Nekaj kmetov so tolkli po ušesih, tako da imata dva kmeta ušesa popoinoma črna. Ušesa bodo tema dvema brzkone odpadla. Po obrazih so pa kmetje bili tako črni in zatekli, da jih je bilo groza pogledati.

Četrtyč: Žandarji in policaji so prišli kmeta, ga dvignili in potem vrgli na tla. Nato so ga teptali in s čevlji tolkli.

Petič: Kmeta so sezuli in ga topli s palicami po podplatih.

Šestič: Osem žandarjev in policajev je vzelo kmeta v sredino med-se, policaji so ga topli s pendreki, žandarji pa s pestmi, in sicer tako, da so si ga kar podajali iz rok v roke.

Sedmič: Žandarji so postavili v sobo dva stola. Na en stol se je moral kmet vleči tako, da je ležal s popkom na stolu, noge so mu pa potegnili skozi naslonjalo drugega stola. En žandar se je na kmeta vsedel, policaj pa ga je prijel z eno roko za lase, z drugo roko pa je potegnil iz žepa robec in kmetu zamašil usta in oči. Tretji policaj pa je kmeta tepel po podplatih s pendrekom. Ko so bili kmetje že na pol mrtvi, so jim dali vode, da so prišli k sebi, potem so jih pa zopet topli.

Osmič: Neki zdravnik ni mogel ugotoviti, s čim so kmete topli, kmetje pa tega ne vedo. Ko so enega kmeta slekli pred komisijo, so videli, da mu manjka velik kos mesa in da ima kožo posneto.

Devetič: Žandar je prijel kmeta za lase, ga vlačil po sobi sem in tja in ga zasmeljivo pozival, naj pleše ogrski čardaš.

še ena preiskava.

Ko so v Zagrebu brali to poročilo poslanca Trnjara, niso mogli verjeti, da so taka zverinstva v naši državi sploh mogoča. Zato so poslali na lice mesta ministra dr. Krajača, državnega podtajnika Neudorferja in poslanca Prekota, ki so sami pravniki. Ti so stvar še en-

krat preiskali in ugotovili še strašnejše stvari! Na podlagi preiskave je sklenil klub hrvaških poslancev, da vložijo proti ministru za notranje zadeve Maksimoviču obtožnico, ker so se ta grozodejstva vršila z njegovim znanjem in odobrenjem.

V svojem pogovoru s posl. Puceljem pa je rekel ljubljanski škof, da odobrava in da ga veseli, da so radikalni prekinili zvezo z Radićem in da so se zvezali z SLS!

Ko bo prišla obtožnica proti Maksimoviču na dnevni red v parlamentu, smo uverjeni, da bodo klerikalci zagovarjali min. Maksimoviča!

Lepa kmečka stranka je SLS, prav lepa! Vse za kmeta, dokler se kmet hudiča boji in se valja v prahu pred dr. Korošcem, toda z batnamami po njem, če se organizira v svoji lastni kmečki stranki! Taka je politika SLS!

„Fotografije SLS in SDS“.

Kaj je naredila SLS? — Kaj je naredila SDS? — Kdaj bodo slovenski kmetje izpregledali?

Dne 12. februarja je fotografiral dr. Žerjav Slovensko ljudsko stranko in njeno politično delovanje ter njene zasluge za Slovence tako-le:

1. Prvo povišanje zemljarine 1920:

Podpis dr. Korošca.

Nadaljnje zvišanje leta 1923, v homogeni radikalni vladi, ki ga je ustanovila in držala SLS na temelju Markovega protokola (podpis dr. Brejca, Smodeja), ker se je radikalna stranka zavezala, da ne prevede ustave in oblasti.

2. Inkameriranje deželne doklade 1. 1920. — Podpis dr. Korošca. (To »inkameriranje« pomeni, da pobira deželne doklade država!).

3. Uvedba davka na poslovni promet 1. 1920. — Podpis dr. Korošca.

4. Uvedba davka na vojne dobičke 1. 1920. — Podpis dr. Korošca. dr. Frana Jankovića, Roškarja.

5. Razširjenje srbskega taksnega zakona, zlasti tarifne postavke 62. — Podpis dr. Korošca, dr. Frana Jankovića, Roškarja.

6. Uvedba novih in zvišanje obstoječih trošarin 1. 1920. — Podpis dr. Korošca.

7. Invalidski davek 1. 1920. — Podpis dr. Korošca.

8. Komorski davek 1. 1923. v vojnem zakonu — režim Markovega protokola.

Dne 12. februarja piše »Slovenec« v uvodniku in fotografira SDS in dr. Žerjava tako-le:

»1. Z dvanajstinskim zakonom od 1. aprila 1. 1925 se je s členom 56 naložil delavstvu davek na ročno delo. S čl. 54 (istega zakona) se je povišal invalidski davek za celih 50 odstotkov. S členom 59 (istega zakona) se je na novo uvedlo pobiranje komorske doklade. S členom 57 (istega zakona) so se zvišale zamudne obresti. — Podpis dr. Žerjav.

Ali niso te fotografije kar večno za gledati? Ali niso naravnost »pipi«, kakor majhne punčke?

Škodovale pa ne bodo nobenemu, dokler se bo slovenski kmet bal hudiča, kakor se ga boji, in dokler ne bodo šolani ljudje tudi politično izpregledali.

Volilcem SLS naloži dr. Korošec ali pa SLS lahko še desetkrat in stokrat višje davke kot so današnji — oni bodo naprej volili SLS iz strahu pred peklom in hudičem!

Ubogi kmet, kdaj te bo srečala pamet!

➡ Pri nakupu testenin zahtevajte vedno in povsod samo »PEKATETE«, ➡ ki prekašajo po okusu in kakovosti vse druge!

Iz državnega zbora.

Vprašanje

narodnega poslanca Ivana Pucelja na gospoda ministra Saobračaja.

Med zadnjimi vpokojitvami višjih uradnikov ministristva in pri nekaterih direktorjih, ki so mimogrede omenjeno dobro odjeknila v narodu, ste, po čudnem naključju zadeli tudi pomočnika direktorja državnih železnic v Zagrebu g. inž. Makso Klodića. Po mojem skromnem mišljenju in po mišljenju naše širše javnosti, kakor tudi po enodušnem prepričanju mnogostevilnih naših železniških strokovnjakov in višjih uradnikov, je sedaj penzionirani pomočnik direktorja v Zagrebu, eden najboljših in najbolj zaslužnih železniških strokovnjakov in uradnikov, kar jih imamo Slovenci v tej stroki. Bil je ves čas pošten, v službi odličen, nepristranski ter dobro kvalificiran uradnik. Kot izvrsten železniški strokovnjak je pri borbi Slovenije za direktno izhod na naše morje s svojim znanjem in velikimi strokovnimi kvalifikacijami stal z dobrim svetom v prvi vrsti ter tako odlično pripomogel,

da se je tudi ob zadnji tozadevni konferenci v Vam podrejenem ministristvu to vprašanje v obče zadovoljstvo Slovenije ugodno rešilo. Razume se, da je ta odlični uradnik zaradi teh in takih svojih lastnosti v našem narodu splošno priljubljen, obče spoštovan in v najširših plasteh popularen mož. Zato nas je njegovo penzioniranje nemilo zadelo in se bojimo, da ste postali ob tej priliki, gospod minister, morda žrtev zakulisnih mistifikacij ali bogve kakšnih intrig. Dnevno časopisje javlja ponekod, da je moral gospod Klodić iti v pokoj predvsem zato, ker je bil svedok v znanem disciplinskem procesu, v takozvani aferi zagrebškega premoga proti gospodu bivšemu direktorju Jovanoviču in tovarišem. Ker take govornice verjeti ne morem, Vas vljudo vprašam:

1. Zakaj ste penzionirali gospoda inž. Makso Klodića pri zagrebški direkciji?

2. Če ste ga penzionirali morda na podlagi kakih enostranih poročil, ali ste pripravljali slučaj ponovno preiskati in ako nadjete, da so moji navodi istiniti, ali ste pripravljali ga reaktivirati na njegovem doedanjem mestu?

Prosim pismen odgovor! Sprejmite, gospod minister, tudi ob tej priliki izraze mojega najodličnejšega spoštovanja.

Beograd, dne 14. februarja 1927.
Ivan Pucelj, narodni poslanec.   Andr. Kelemina, narodni poslanec.

Vprašanje

narodnega poslanca Ivana Pucelja in tovarišev na gospoda ministra javnih del (gradjevina).

Kakor Vam je znano iz lastnihkušenj, so lanskeletne povodnji napravile ogromne štode zlasti na cestah v Sloveniji in posebno tam, kjer leže te ceste v hribovitih krajih. Tako Vam je gotovo znano, da so bile zlasti uničene ceste v Poljanski, Selški in v dolini reke Kokre. Ker v lanskem proračunu ni bilo za avtonomne ceste ničesar predvidenega, je dolžnost sedanje vlade, v kateri imamo Slovenci odločujočo moč in katera bi brez dvajsetih poslancev SLS ne mogla živeti niti pol ure, je totaj dolžnost te vlade, da vse to nadoknadi in popravi kar je bilo lanske leto poškodovanega.

Znano Vam je nadalje tudi, da imajo okrajni cestni odbori v bivši deželi Kranjski in okrajni zastopi v bivši deželi Stajerski tirjati večje vsote od države in to ravno iz ministristva, ki je Vam zaupano, zatorej Vas prosim, da ne izpustite sedanjega ugodnega trenutka, nego da izkoristite vso svojo veliko moč, ki jo imate v sedanjih dneh.

Z ozirom na ta dejstva Vas vljudo vprašam:

1. Ali ste poskrbeli, da se vsote za popravilo po povodnji porušeni cest v Sloveniji vstavijo v proračun, ki je sedaj v delu pred Narodno skupščino.

2. Ako tega še niste storili, ali ste pripravljeni to storiti sedaj, ko je za to najugodnejši trenutek in bi radikalni zaradi takih zahtev koalicije z Vami gotovo ne razdrli?

3. Prosim pismen odgovor. Sprejmite, gospod minister, tudi ob tej priliki izraze mojega odličnega spoštovanja.

Beograd, 10. februarja 1927.
Ivan Pucelj, Andr. Kelemina, Jak. Hrupić.

Vprašanje

narodnega poslanca Ivana Pucelja in tovarišev na gospoda ministra poljoprivrede i voda.

Večno zapostavljanje naše siromašne Slovenije s strani centralne vlade v Beogradu je povzročilo, da so se v Sloveniji reke, zlasti pa Drava in Sava tako zane-marile, da preti prebivalstvu ob teh rekah velika nevarnost. Ob zadnjem reševanju krize pa se je naša notranja politična konstelacija nenadoma obrnila nam Slovincem absolutno v prilog. Sedanja vladina večina, ki bi brez podpore slovenskih poslancev ne bi mogla životartiti niti en dan, je absolutno navezana na Vas. Tako ugodno situacijo pa je treba brzo izkoristiti, saj je težko verjetno, da bi imeli Slovenci še kdaj v centralni vladi kar tri ministre, ali da bi bila cela vladna večina navezana na slovenske glasove. Zaradi tega srečnega naključja Vam je položaj silno olajšan in vsako Vaše delo in prizadevanje mora biti kronano z uspehom.

Iz teh razlogov Vas vprašam:

1. Ali ste vstavili v letošnji proračun dovolj visoke vsote za zavarovanje obrežja Drave, zlasti pri Ptuj, nadalje Mure, Savinje in Save.

2. Ako tega do danes niste storili, ali ste pripravljeno to naknadno učiniti s potrebnimi amandmani, ki jih bo radikalna stranka rajši sprejela, nego da gre v opozicijo?

Prosim pismen odgovor! Izvolite sprejeti, gospod minister, tudi ob tej priliki izraze mojega odličnega spoštovanja.

U Beogradu 10. februarja 1927.
Ivan Pucelj, Andr. Kelemina, Jak. Hrupić.

Anketni odbor.

Dne 9. februarja se je vršila seja anketnega odbora (odbor, ki je preiskoval korupcijske zadeve ministrov in uradnikov). Na tej seji je odbor zaključil razpravo o aferi Rade Pašića. Bila sta prvotno dva predloga, eden, ki zahteva, da se ugotovljeni krivci, med njimi dva ministra in višji uradniki, postavi-jo pred sodišče takoj, in drugi, ki smatra, da so krivi korupcije samo uradniki (radikalni predlog). Na seji pa je še klerikalec dr. Hodžar po predhodnem sporazumu stavil tretji predlog, ki je bil za korupcioniste mnogo bolj ugoden, kakor sam radikalni predlog, ki je hotel zvaliti vso krivdo na uradnike, dočim je bivše radikalne ministre in poslance rešil krivde. Glede Rade Pašića pa pravi Hodžarjev klerikalni predlog, da anketni odbor po obstoječih zakonskih predpisih ni pristojen, da se vtika v vprašanja posameznih izdatkov in izplačil iz fondov za zaupne državne potrebe.

Ko je bil ta predlog stavljen, so radikalni takoj umaknili svoj predlog. Pri glasovanju je dobil predlog dr. Hodžarja 11 glasov (radikalni in klerikalci), 10 glasov pa proti. Tako je bilo vse delo anketnega odbora od 8 mesecev zastoj, mesto, da se krivce takoj postavi pred sodišče, se je po krivdi klerikalcev odložilo to vprašanje na nedoločen čas.

Seje skupščine začele v četrtek.

Pričela se je s proračunsko debato. Predno pa se je začela razprava o proračunu, se je prečitalo poročilo anketnega odbora. Za to poročilo se je zahtevala nujnost. Skupščina je nujnost odklonila z glasovi radikalov in klerikalcev. Tako so tudi v skupščini klerikalci preprečili obračun s korupcionisti. Nato so se pričela čitati poročila o proračunu.

Vsem, ki prosijo intervencije!

Mnogi so nestrpni. Odgovarjati ne morem vsakemu posebej. Korrespondenca je tolika, da bom težko opravil v dveh mesecih, če nič novega ne pride in če ne bi bilo nobenih sej. Za nujnejše pa smatram vloge in predstavitve naših okrožnih in krajevnih organizacij, nego prošnje posameznikov. Zato — prosim — naj se vsak, ki bi rad prišel prej na vrsto, obrača meni ali preko tajništva v Ljubljani in Mariboru ali pa preko svoje krajevne ali okrožne organizacije.

Beograd, 10. februarja 1927.

Ivan Pucelj,

narodni poslanec in minister n. r.

➡ ARBORIN, ➡ najboljše sredstvo za zimsko in spomladansko zatiranje škodljivcev sadnega drevja, izdeluje in razpošilja tvrdka Chemotechna, Ljubljana, Mestni trg 10 (na dvorišču veletrgovine A. & E. Skabernè). Tam dobite tudi prvovrstno cepilno smolo, gosenični lep in sredstva za razkuževanje živine ter slične izdelke.

Iz zunanjega sveta

Rusija.

Rusija namerava razpisati notranje posojilo v znesku 100 milijonov zlatih rubljev. Razmerje med Anglijo in Rusijo je vedno bolj napeto. Angleški konservativci zahtevajo prekinitev vseh zvez z Rusijo. Ruske trgovske družbe so potegnile ves denar iz angleških bank in ga naložile v nemških in holandskih denarnih zavodih. Rusija krepko nadaljuje boj proti Angliji. Ravno te dni so se vršili pregovori s poljsko tekstilno tovarno v Lodzu za nakup te tovarne od strani Rusije oziroma za skupen nastop pri izpodrivanju angleškega trga v Kini. Po časopisih se je razširila vest, da je Rusija mobilizirala 5 letnikov.

Anglija.

Anglija je odposlala svoje čete na Kitajsko proti Kantoncem, ki ogrožajo glavno angleško mesto Šangaj. Anglija se boji, da bi to mesto padlo v roke revolucionarjem, ker bi prvič izgubila velikanški kapital, ki je tam investiran, drugič se pa boji, da bi zavzetje Šangaja po Kitajcih opogumilo vse azijske narode, da bi se uprli proti Angliji. Anglija in Kitajka se nameravata obrniti na Zvezo narodov. Kantonska zmagovita armada, ki jo vodijo ruski generali in častniki, je zopet porazila Čangsolina

in zmagovito koraka proti Šangaju. Z veliko napetostjo se pričakuje, kaj bo ukrenila angleška vlada. Amerika je predlagala nevtralizacijo Šangaja, pa je kitajski zunanji minister odklonil.

Rumunija.

Kralj leži na smrtni postelji in za njegov prestol se sedaj pulita rum. kraljica in sin. Kraljico Marijo podpira liberalna stranka, do čim ima simpatije za princa Karla rumunska kmetijska stranka.

Bolgarija.

Kakor je znano, se je bolgarska kmetijska stranka po smrti Stambolijskega razcepila. Oba krila se bosta zopet združila, da se bosta lažje borila proti sedanji vladi.

Portugalska.

Na Portugalskem je izbruhnila revolucija, ki pa je bila po vladnih četah kmalu udušena.

Poljska.

General Pilsudski je pokazal vse svoje generalske čednosti. Belorusi, katerih se nahaja v Poljski 1.7 milijona, so izpostavljeni preganjanju. Baš te dni je izročil parlament 6 njihovih poslancev sodišču, češ, da so komunistični agitatorji. Stara pesem, katero se poslužujejo danes vsi kapitalisti, da gazijo človečanstvo.

„Novo politično hajduštvo SLS.“

Zadnjič smo povedali, kako je stresla politična SLS svojo hudobno in zlobno maščevalnost nad preč. g. dekana Koblerja v Kranju.

Ta žrtev pa političnim hajdukom pri SLS še ne zadostuje. Sedaj so se spravili še na obče priljubljenega župnika Pibra, čegar odločnost, močnatost in pristna gorenjska poštenost je znana po vsej Sloveniji.

Preč. g. župniku hajduki ne morejo očitati ne grdega življenja, ne zanemarjenja verskih ali stanovskih dolžnosti in sploh nič ne. Ima pa v očeh politične esesarske gospode g. župnik Piber en velik greh, in to je, da noče biti političen priganjač za politiko SLS niti v cerkvi niti izven cerkve.

G. Piber pa je župnik in župnika se ne da kar tako čez noč odstra-

niti. Toda farizejska SLS je iztaknila neko določbo cerkvenega prava, ki pravi, »da se mora duhovnik umakniti, če ga ljudstvo ne mara, pa magari bi bili to tudi najslabši ljudje v fari.

Na podlagi te določbe so začeli sedaj esesarski politični »voditelji« (?) posvetnega stanu v celi fari hujskati Marijine device in člane raznih drugih bratovščin in verskih družb, da naj podpišejo izjavo, v kateri pravijo, da z župnikom Pibrom niso zadovoljni (-e), češ da mu ne zaupajo itd.

Ugotavljamo, da ta satanska setev ne izhaja iz vrst vernikov, ampak je plod peklenške politike in najbolj umazane politične maščevalnosti esesarskih hajdukov. P.

Kaj potrebujemo?

(Dopis z Gorenjskega.)

Gospodarske naprave, ki smo jih ustanovili v zadnjih letih, se lepo razvijajo. Treba bo pa še dela, predno bomo dosegli to, kar nam je krvavo potrebno.

Glavni vir dohodkov za gorenjske kmete je sirarstvo. Naj povem le, da je sirarska zadruga v Hrašah izplačala 24 članom za l. 1926 nad 180.000 Din za mleko. Sirarske zadruge bo treba torej izdatno podpreti, vsaj z osnovnim kapita-

lom, če ne drugače, pa s ceninami ali brezobrestnimi posojili.

Izdatno bo treba zvišati kredit za agrarne operacije, vsaj na 150 tisoč dinarjev namesto sedanjih 38.000 Din.

Za povzdigo sadjarstva bo treba znatno razširiti okrajno drevesnico v Mošnjah.

Tudi živinorejski odbor ne bo mogel delati brez izdatne podpore za nakup plemenjakov.

Glavna stvar pa so ceste, pota in mostovi. Za popravo teh je vloženih na vlado cela vrsta prošenj. potrebna je pot od Zapuž do Gline, potreben je most v Globokem, ki ga posestniki sami ne zmorejo in še mnogo drugih. Ravno tako bo treba rešiti prošnje tovarniških delavcev in nekaterih udov na Jeseenicah, ki jim je voda uničila vse, kar so imeli.

Skrbeti bo treba tudi za Bled z

okolico, kjer škoda vsled povodnji še zdavnaj ni popravljena.

Za časa ministrovanja tov. Puc-lja je prejel radovljiški okraj za zadruge in ceste 706.000 Din, za ceste pa je nakazal radičevski minister Košutič še 508.000 Din. Upamo, da bodo ministri SLS dr. Kulovec, dr. Gosar in zlasti g. inženjer Serbec tudi storili svojo dolžnost!

Zora puca, bit će dana!

Sveto pismo nas uči, da je Bog ustvaril prvega človeka iz zemlje, kar naj bo za nas zemljane in Adamove potomce simbol našega porekla in večni opomin, da naj se zavedamo tega, da smo sinovi matere zemlje, na kojoj je vezano naše življenje.

Svetopisemski nauk nas torej napeljuje k temu, da se držimo grude, iz koje črpamo sredstva za naš obstoj.

In ravno mi Jugoslovani smo oblagodarjeni z zakladi zemlje tako, da bi naša jugoslovanska zemlja redila prav lahko dva to trikrat toliko ljudi, kot jih redi danes.

In glejte, kljub bogastvu naše zemlje je naš kmetijski in največ ustvarjajoči stan v najbolj bednem stanju, tarejo ga eksistenčne skrbi in je v posameznih primerih celo prisiljen, da grede kmetijski sinovi s trebuhom za kruhom v tujino.

Neverjetno se nam zdi, a je žalostna resnica, da se nahaja danes kmetijsko prebivalstvo kljub obsežnosti in bogastvu zemlje, kljub skromnemu življenju in trdemu delu od zore do mraka v žalostnem gospodarskem stanju.

Če smo v Savinjski dolini v nekoliko srečnejšem položaju, je to le gol slučaj in že jutri pridemo lahko v isti ali še slabši položaj kot je drugod.

Če konstatiramo, da se nahajamo v krizi kmetijskega gospodarstva in s tem v zvezi v obči gospodarski krizi, se moramo nujno vprašati, kje tičijo vzroki temu stanju, v koliko smo temu sami krivi in ji spoznanja vzrokov in iz spoznanja naše lastne krivde moramo najti sredstva za ozdravljenje in način, kako izboljšati naš današnji položaj.

Predaleč bi nas dovedlo, če bi hoteli o tem izčrpno razmotrivati, debele knjige bi za to ne zadostovale, poudariti pa moramo, čeprav čisto na kratko, glavne momente.

Naše kmetijsko gospodarstvo današnje zelo majhne dohodke, s katerimi so kriti komaj pridelovalni stroški in dostikrat niti ti — a niti oddaleč pa ni poplačan kmetov trud pri teh gospodarstvih.

Z morebitnimi prihranki pa plača kmet komaj razne davke.

Posledica pasivnosti kmetijskega gospodarstva pa se kaže v pomanjkanju sredstev in vsled pomanjkanja sredstev kmet ne more izboljšati svoje zemlje, on ne more divgniti rentabilnosti zemlje, ker nima denarja, da bi uvedel v svoje go-

spodarstvo moderne tehnične pripomočke, stroje, elektriko itd. in ne more se okoristiti z vsemi izkustvi, ki so danes znana v gospodarski produkciji, tako v poljedelstvu kot v živinoreji.

Druga rak-rana na našem kmetijsko gospodarskem telesu pa je dejstvo, da se naša državna gospodarska politika do sedaj ni vodila tako, kakor to zahtevajo kmetijski gospodarski interesi naše dežele, temveč nasprotno, da se je naša carinska, tarifna in finančna politika vodila po interesih velike trgovine in industrije in — kar je najbolj žalostno — po interesih nekaterih bolj ali manj znanih korumpiranih ljudi. Potemtakem ni čuda, da naše kmetijsko gospodarstvo ne more napredovati.

Z obubožanjem kmeta pa gre vzporedno obubožanje drugih stanov, ki so v tesni zvezi s kmetijstvom, kakor obrtništvo, trgovina in sploh delavni sloji našega ljudstva, ročno in duševno delavstvo.

Iz spoznanja žalostnega stanja našega kmetijskega gospodarstva pa sledi nujno dvojje vprašanje: 1. je li mogoče krizo kmetijskega gospodarstva ozdraviti in 2. katera pot vodi do tega cilja?

Odgovor pa se glasi: bedo in nevoljo našega kmetijskega stanu odpraviti je možno in do tega cilja vodi samo ena pot: to je krepka in zdrava gospodarska in politična organizacija našega kmetijskega stanu.

Če smo spoznali glavne vzroke današnjega kritičnega stanja, moramo najti tudi način, kako jih odpraviti in potem mora priti ozdravljenje naših neprilik samo po sebi.

Zdrave gospodarske zadruge institucije, ki temeljijo na vzvišenih načelih samopomoči z geslom: vsi za enega, eden za vse, so v stanu unaprediti naše kmetijsko gospodarstvo.

Zadružno idejo so sprejeli vsi kulturni narodi kot temelj svojega gospodarskega ojačanja. Na tem temelju bomo mogli predvsem izvesti osredotočenje vsega kmetijskega kapitala, ki se nahaja danes ali neproduktiven doma ali pa v raznih bankah, ki z našim kmetijskim kapitalom špekulirajo in — kakor kaže slučaj Slavenske banke, uporabljajo kmetijski kapital celo v protikmetijske politične svrhe.

Ako bi se pa uporabljal kmetijski kapital v prvi vrsti za kmetijsko gospodarstvo, bi s tem povečali rentabilnost našega poljedelstva in živinoreje, z večjo rentabilnostjo bi

jem. Tako beremo, da je na njegov predlog vstavljen v letošnji proračun en milijon dinarjev za kmetijske razstave v celi državi. Kdor pa se hoče prepričati, kaj je resnica, ta naj vzame v roke letošnji »Predlog Budžeta Rashoda, Ministarstva Poljoprivrede i Voda Kraljevine SHS za 1927/28«, ki ga je natisnila drž. štamparija v Sarajevu 1926, ter naj odpre stran 14 in tam bo našel partijo 1213 b, ki se glasi: Na priredjivanje izložbi iz svih poljoprivrednih grana u celoj zemlji i nagrade poljoprivrednicima — 1.000.000 Din. — Takrat, ko je ta milijon vstavil v letošnji proračun tovariš Pucelj, se še Kulovcu sanjalo ni, da bo še enkrat za ministra. Ampak zasluge mora pa le imeti!!

»Auf Deutsch!« Radikalska nasilja, krvoločnosti in korupcijo rešujejo in branijo poleg Koroščevih junakov tudi bedni Nemci. Toda teh je tega posla vsaj sram. In če jih kdo vpraša, kako je to, da so se odločili vleči radikalni voz iz blata, resignirano odgovarjajo: Kaj se hoče, obsojeni smo v Vojvodini na radikalne batine. Če smo proti njim, dobimo po grbi z debelim koncem, če pa smo z njimi, potem pada po nas vsaj s tanjšim koncem. — To je vsaj odkritosrčna slika današnje politične situacije.

Dopisi.

Dopis iz Afrike (Maroko). Slavno uredništvo! Pošiljamo Vam dopis jugoslovanskih legionarjev iz Maroka, Afrike, kjer se nahajamo v francoski koloniji pri vojaki. Osebito Slovencev je veliko nesrečnih. Že od 1. 1924, ko so šli celi transporti iz Jugoslavije na Francosko za delom, se nahajamo tu. Ko smo prišli v Francijo, so nam ravno polovico manj plačali, kot so obljubili. Primorani smo bili nekaj časa delati, ker smo sklenili pogodbo. Po odsluženem delu so se nekateri vrnili, drugi pa smo šli naprej za delom. Dela nismo dobili, ali pa je bilo tako nizko plačano, da niti za hrano ni bilo. Prigovarjali so nam, naj gremo v Afriko, da nam plačajo 15 do 20 tisoč frankov in slikali so nam življenje v najlepši luči. Seveda pod pogojem, da napravimo pogodbo za pet let. Mi smo verjeli in pogodbo podpisali. Pod stražo so nas prepeljali v pristanišče Marsiljo in od tu naprej v Afriko. Plače so nam dali le 500 frankov. Za pet let smo nesrečni. Sicer nam dajo še na vsakih 15 dni po 12 frankov, toda to niti za cigarete ni. Hrana sploh ni za uživati. Kruha dobivamo dnevno po 350 g. S tem se ne da živeti. Delati moramo težko dan za dnevom; praznikov ne poznamo nobenih, niti božičnih. Delamo trdnjave, mučijo nas kot sužnje. Dve leti že traja to strašno življenje in to čimdalje slabše. Zato opozarjam vsakogar, da naj ne gre v Francijo, in ako že mora iti, da naj ne pride v Afriko. Naj ne naseda različnim obljubam. Pisal Vam bom večkrat.

Rogaška Slatina. Kakor povsod, so tudi tukaj v naši občini pridno

Poslano neznanemu demokratskemu junaku!

Neki junak izza plota mi je poslal sliko Pribičevića na razglednici, na kateri mi piše, da izgovarjam ime tega človeka tako n. pr. kakor bi grešil zoper drugo božjo zapoved. Jaz Pribičevića ne poznam in dopisnik ga najbrž pozna tudi samo iz »Jutra«. Govoril sem res, da je ob priliki shoda v Metliki očital našemu tovarišu Pucelju ministrsko plačo, kakor da bi on, ko je bil prej večkrat minister, ne imel ravno take plače. Rekel sem, da bodo začeli kmalu kazati zadnjo plat eden drugemu kakor otroci. Dalje mi piše junak izza plota tako, da se mu pozna, da je inteligentna demokratska baraba, ker navadne barabe so bolj spodobne. Ker imam rad zbirke slik, se mu priporočam še za nekaj slik demokratskih stebrov iz Novega mesta in okolice, katere rado »po trebuhu in v žepu, mogoče še v možganih črvičič« in niso pošteni, dasiravno niso bili »Rechnungsfeldwebelni«. Po naslove naj pride dopisnik sam k »Kokliču«, kamor sam ve, da hodim na »fruštek«, kjer sem mu na razpolago ob navadnih urah.

Anton Avsec, posestnik,
Gotna vas pri Novem mestu.

na delu razni »napredni« gospodje, da delajo že sedaj reklamo za občinske volitve. Neki pisec »Domovine« je demagoško izbruhnil svoj srd na tukajšnje nemškutarje in radičevce. Želeli bi samo vedeti od dotičnega pisca, zakaj se tako prilizuje tukajšnjim nemškutarjem, ako mu niso po volji Ali vam »demokratom« (?) ni znano, kako ste te nemškutarje odlikovali pred volitvami pred 3 leti? Ako so res tako strašni, zakaj pa igrate karte, šah, glasovir itd., celo moko kupujete od njih? Pri občinskih volitvah mora biti konec te demagogije na Slatini, obračunati moramo z njo. Za danes samo to, drugič Vam serviramo nekaj drugega.

Spodnji Graben. — Izjava. — Podpisani Anton Pogačnik, posestnik v Sp. Grabnu, pošta Gorje, izjavljam, da mi je podpora, katero sem prejel leta 1920 za napravo obrežne škarpe ob mojem posestvu, ki je močno trpelo ob povodnji, pridobil oziroma naklonil edino le takratni minister poljoprivrede Ivan Pucelj. To izjavljam zato, ker naši klerikalci posili hočejo, da je bila moja podpora delo g. Jak. Jana, takratnega poverjenika za kmetijsko. Izjavljam tudi, da sem prosil takoj po povodnji gosp. Jana, ki je moj bližnji rojak, ako bi mu bilo mogoče kaj izposlovati, pa je izjavil, da nič, da ni nikakega kredita za to, in tudi ni hotel slišati o kaki prošnji. Zatorej zahvaliti se imam edino le gosp. Pucelju, ne pa g. Janu, kot posili hočejo naši klerikalci. — Spodnji Graben, pošta Gorje, 5. februarja 1926. — Anton Pogačnik.

Ptuj. Prava kmetska žena je soproga nekega kandidata, ki so ga demokrati zvalili na svojo listo, da bi lovili kmetske volilce. Hlapec

tega posetnika je nosil okoli plakat za dem. shod, kakor za kak cirkus. Ko je službo opravil, je zahtevala žena, da da zaslužek 50 Din dekli, ker je morala za njega delati. Storjeno. Nato ga je še odslovila. Ker kandidat ni izvoljen, bo lahko sam opravljajal svoja dela.

Haloze. V naših Halozah se je ustanovila neka nova viničarski organizacija, katera se je združila pri oblastnih volitvah z SLS. Neki viničar Rozman, nosilec kandidatne liste, je močno agitiral in obetal viničarjem veliko dobrote in zavarovanje za celo življenje, da jih s tem pridobi v klerikalne roke. Ta modri človek ni povedal kdo je kriv, da sedaj v zimskem času živi na tisoče delavstva brez kruha in obleke. Ako je ta agitator tako zvit, zakaj pa ni zračunal, koliko je štirikrat ena? — Po avstrijski valuti je prodal vinogradnik svoje vino od 20 do 30 krajcarjev in plačal je delavca od 20 do 30 krajcarjev, to je bilo že primerno, sedaj pa je narobe. — Sedaj plača delavca pri-

bližno 7.50 Din, to je 7 in pol krajevinogradnik pa proda vino po 5 dinarjev. Ta gliha ne štriha, to je siromastvo. Kmet je prodal svoje žito meterski stot po 6 goldinarjev in je kupil hlapcu obleko za 6 gl., to se gliha. Sedaj pa ni tako. Kmet proda sedaj svoje žito po 200 Din, a plača za najslabšo obleko 600 dinarjev. To ne gre skupaj. Poprejšo se prodali dobri voli kg po 36 krajcarjev, sedaj pa po 7 Din, to je po zlati valuti 7 krc; to pa ne gliha. Nekdaj so bili plačani nižji uradniki mesečno po 30 gl., sedaj pa do 3000 Din. Ali je to gliha? Od leta 1905 sem plačeval davka 40 goldinarjev, danes pa 4000 Din, to pa je gliha! Oh, kako milo je pisala »Domovina«, da bomo po volitvah vsi enakopravni! Ako primerjamo vse, smo daleč narazen! Prosim ministra poljedelstva, da obvesti dr. Korošca, naj pogleda ta račun našega delavca in kmeta in naj nam poda, kar so nam obetali. Viničarji so brez kruha. — Kmet.

Novice in razno.

Radeče. Na občnem zboru krajevne organizacije SKS je bil izvoljen sledeči odbor: Anton Wetz, Podkraj, predsednik; Miha Trbovec, pos., Radeče, tajnik; Leopold Debeljak, blag.; Ivan Karlovšek, Jelovo, zaupnik. Odborniki: Josip Zahraščnik, Radeče; Ivan Bevk, Dobrava, Ivan Kovačič, Loška gora; Franc Gole, Močilno; Jože Majhenc, Vrhovc; Ferdinand Strnad, Brunk, Ivan Gradišar, Radeče.

Arhidijakon Hrastelj v Konjicah umrl. V Konjicah je umrl tamkajšnji arhidijakon, dekan in nadžupnik Franc Hrastelj v starosti 75 let.

Zgornja Šiška. V družbi zavednih pristašev je bilo nabranih 130 dinarjev za tiskovni sklad. Iskrena hvala!

Rogaška Slatina. Krajevna organizacija Slov. kmetske stranke za Slatino in okolico sklicuje za dne 20. februarja ob 10. uri dopoldne v gostilni Erjavec v Rogoški Slatini svoj redni občni zbor. Vabimo vse naše tovariše k temu zborovanju. Za vse člane obvezno.

Zverinstvo pobesnelih klerikalcev. V nedeljo dne 6. t. m. na večer sta prišla znana klerikalca Jože Rozman iz Sp. Dupelj in Anton Rakovec v gostilno k našemu uglednemu in vnetemu pristašu Jože Štularju. Pričela sta divje razsajati in izzivati. Nato je udaril Rozman z odprtim nožem tov. Štularja po glavi in mu prizadejal globoko rano. Pobesnele klerikalce bo sodišče podučilo, kako se ne sme delati na »krščanski podlagi«!

V državnih delavnicah se ne smejo izvrševati privatna naročila. Naše prometno ministristvo je dooznalo, da se v železniških delavnicah delajo privatna dela, kar škoduje državnim interesom. Ministristvo je naročilo vsem železniškim direkcijam, da prepovedo privatna dela in vsak slučaj prijavi, da se izvede preiskava.

TEDENSKI KOLEDAR.

Dnevi:

- 20. febr., nedelja: Elevterij.
- 21. febr., ponedeljek: Eleonora.
- 22. febr., torek: Petra stol.
- 23. febr., sreda: Romana.
- 24. febr., četrtek: Matija.
- 25. febr., petek: Valburga.
- 26. febr., sobota: Aleksander.

Sejmi:

- 20. febr.: Zg. Tuhinj.
- 21. febr.: Videm, Lašče, Braslovče.
- 22. febr.: Sv. Filip v Varečah.
- 23. febr.: Loče.
- 24. febr.: Bučka, Moravče, Žubna, Cerknica, Lesce, Črmošnjice, Arnuž, Bistrica, Kozje, Rogatec, Vildon, Laško.

VREDNOST DENARJA.

Za 1 dolar	56.75 Din
Za 100 lir	244.25 Din
Za 1 avstr. šiling	8.01 Din
Za 100 čeških kron	168.03 Din
Za 100 fr. frankov	223.25 Din
Za 1 zlató marko	13.49 Din
Za 1 švic. frank	10.94 Din

Drago tihotapstvo. Carinska direkcija je obsodila mariborskega trgovca z orožjem Poschingerja na 750.000 Din globe in 20.000 Din kolkovine radi tihotapljenja orožja. Oba kmeta, ki sta orožje vozila preko meje, sta obsojena vsak na 50.000 Din globe. Proti omenjenim se je uvedlo tudi kazensko postopanje.

Koliko ladij so zgradile države lansko leto? Lani je zgradila Velika Britanija za 240.000 ton novih trgovskih ladij, Amerika za 180 tisoč 580, Nemčija za 150.610, Francija za 121.340, Italija pa za 220 tisoč 21 ton, skupaj natančno 1 milijon 674.977 ton. V tem seznamu nas preseneti v prvi vrsti gradbenost Italije, ki je takoj za Veliko Britanijo.

dosegli večje dohodke in večje blagostanje.

Večje blagostanje kmetkega stanu pa bo enako ugodno delovalo tudi na obrt, trgovino in industrijo, a s tem na vse ostale stanove v državi.

Združništvo je torej sposobno, gospodarsko ojačati naš kmetki stan, ga organizirati, združiti in proditi, a s tem mu vzbuditi tudi zavest, da je kmet v taki kmetki državi, kakor je naša, prvi in najvažnejši činitelj za vodstvo državne in gospodarske politike.

To spoznanje že prihaja. A nosilci tega spoznanja niso ne klerikalci in še manj demokrati.

Miselnost klerikalcev z ozirom na dobrobit kmeta je dobro označil neki kaplan, češ: »Kmet ne sme priti do blagostanja in vpliva, ker se drugače prevzame,« demokrat se je pa še bolj razgalil, češ: »Blagostanje kmeta ni dobro za nas konzumente v mestu, kajti čim slabše se kmetu godi, tem rajše in cenejše nam prodaja svoje pridelke.«

In glejte, kljub temu, da vidimo in čutimo, da niti klerikalna, niti demokratska stranka nima niti srca za kmeta, niti volje, ublažiti krizo kmetkega gospodarstva — kljub

temu se še obešajo mnogi Slovenci iz kmetijskih in sorodnih slojev na gosposki frak.

Dušeslovno si razlagam ta žalostni pojav tako, da smo mi Slovenci trinajst stoletij robovali nemški, torej tuji posvetni in duhovni gosposki in robski duh, ki smo se ga navzeli v večstoletnem robstvu, tici še vedno v nas.

Ker pa sosedna Hrvatska v preteklosti ni tako strašno robovala kot Slovenija, prihaja spoznanje, da obstoji spas kmetkega stanu v krepkem gospodarsko-političnem kmetksem pokretu iz bratske Hrvatske. Ideolog in mučenik kmetke misli na Hrvatskem Štefan Radič je radi tega osvojil hrvaško kmetko dušo, ker je oznanjeval kmetko svobodo ljudem, ki so svobodo bolj poznali nego zaslužjeni Slovenci.

A spoznanje, da bo narod srečen le tedaj, če se osvobodi kapitalističnega in klerikalnega suženjstva, prihaja počasi, pa sigurno tudi k nam v Slovenijo.

Naš kmetki program je zgrajen na temelju krščanske provičnosti; krščanska pravičnost pa je v skladu z našim principom: »Kdor ne dela, naj tudi ne je.«

Savinjčan.

Razne politične vesti.

SLS v vladi. Popolno zakonodajno avtonomijo dobi Slovenija že prihodnji teden.

Sijajen uspeh. »Slovenec« poroča dne 12. t. m. pod naslovom »Prva posledica zmage SLS v boju proti korupciji« iz Beograda: »Glavni ravnatelj Ilić je bil danes vpokojen. Na njegovo mesto pride dosedanj ravnatelj (bržkone podravnatelj) Vujić.« — To je pa res sijajen uspeh! Človek, ki spada v zapor, bo sedaj vlekkel na davčne stroške še mastno pokojnino! Živela korupcija!

Strahovita zgodba. V Kočevju se je pretekla dni dogodila strašna stvar. Na okrajno glavarstvo so namreč pripeljali spraviti volilne škatlje. Iz četrte škatlje so pa pozabili ven vzeti hudiča. Po noči pa je hudiča prijel lakota. Rogač je zleze lven iz škatlje in strahovito razbijal po vratih. Ko je uradni sluga prišel pogledat, kaj je, je hudič planil mimo njega na dvorišče, kjer je pograbil težke gnojne vile, potem pa pobegnil v Struge. Tam razgraja sedaj okoli farovža podnevi in ponoči, da se že cel teden nobena ženska ne upa v farovž, iz strahu, da je ne bi hudobec na vile nabodel.

SLS in občinske volitve v Ljubljani. Kdor vedno prebira »Slovenca« in »Domoljuba«, se gotovo spominja, kako strašno sta rohnela oba nad kršitvijo občinske avtonomije v Ljubljani in kako sta vedno zahtevala takojšen razpis občinskih volitev. Danes je SLS na vladi in nič ne bi bilo ložje kakor izposlovati razpis občinskih volitev. A kaj namerava SLS? Ker služi, da SLS ne bo zmagala, ker noče nihče več ž njo sklepati zveze, se zadovoljuje s skromnim — sosvetom!

Taka je skrb SLS za občinsko avtonomijo v resnici! Z druge strani smo pa slišali, da bodo občinske volitve v Ljubljani odložene tako dolgo, dokler ne bodo našli takšnega hudiča, ki bi se ga tudi Ljubljančani bali, da bi iz strahu pred njim volili SLS! To pojde pa bolj težko, ker se hudiči ponavadi silno boje žandarjev in vojakov in teh je v Ljubljani jako mnogo, tako da se jim ne izplača hoditi v Ljubljano strašit.

Konec gospodarske krize. Klerikalci so »odpravili« gospodarsko krizo s sledečimi predlogi, ki jih je stavil g. Smodej: 1. Eksistenčni minimum se zviša od 5 na 6000 Din. Davčne oblasti v Sloveniji dobijo navodila od ministra in ravnateljstva za davke, da se ublaži dosedanja grozna praksa pri predpisovanju dohodnine. 3. Trgovsko bolniško podpor. društvo v Ljubljani se smatra kot nadomestni zavod za bolniško in drugo zavarovanje. 4. V členu 140. se ukine predlog odzvetja 20 odst. doklade prometnemu osebju. Ta doklada torej ostane. 5. Črta se člen 183., ki določa, da se dolgovni ne morejo iztirjati potom eksekucije. 6. Znižajo se kazni radi monopolskih kazenskih dejanj. To so torej vse klerikalne pridobitve za Slovenijo. Za to ceno so glasovali z radikali zato, da korupcionisti ne pridejo pred sodišče, za to ceno so pustili pasti zakon o izenačenju davkov, za to ceno pomagajo vleči centralistični radikalni voz korupcije, za to ceno sedijo trije ministri SLS v centralistični vladi. »Hočemo vse, ali pa nič,« so kričali po shodih. To je torej »vse« za klerikalno gospodo! Tako so sleparili slovensko kmetko ljudstvo!

Iz rjovečih tigrov pohlevna jagnjeta. — Kaj vse so gospodje SLS tekem šestih let povedali v Beogradu o centralističnem izžemanju prečanskih krajev, posebno Slovenije, kaj vse so ta čas zapisali Slovenec, Domoljub, Slovenski Gospodar. Zdaj je pa naenkrat to prenehalo, kakor da se je Slovenija spremenila v pravi paradiz, kjer se pretekata mleko in med in kjer zapade zadnjih štirinajst dni nebeske mane vsako jutro za pol metra. Še več! Ko je v petek v Narodni skupščini novi finančni minister trdil, da so v naši državi posamezni kraji zares mnogo višje obdavčeni nego drugi, ali vendar ne tako, da bi bilo preteško, so trije klerikalni ministri v ministrski klopi pohlevno molčali, ostali poslanci SLS pa so v poslanskih klopih sramežljivo rdeli. Gospod finančni minister je podal svoj ekspozé v imenu celokupne vlade, tudi so mu vsi trije SLS ministri po končanem govoru čestitali, kar je dovolj dokaza, da je tudi oficijelno mišljenje SLS, da Slovenija z davki še ni preveč obremenjena. Ni čuda, če se radikalni poslanci iz naših eseslarjev norčujejo, češ: poceni smo kupili celo slovensko zakonodajno avtonomijo, za same tri oguljene ministrske avtomobile!

Zoper Hrvate! — Sicer je predsednik vlade g. Uzunović izjavil, da bo šesta njegova vlada nadaljevala politiko prejšnjih vlad, da je to v stvari vlade sporazuma. Koliko je resnice na teh besedah, pričajo dejanja. Namestnik ministra pošte g. Vasa Jovanović je vrnil v Zagreb gen. direktorja pošte g. Dekanića. To je bil edin Hrvat na tako visokem položaju. Komaj pa so hrvaški ministri iz vlade, morajo še hrvaški uradniki iz Beograda. Konstatiramo, da za to protihrvaško politiko v prvi vrsti odgovarja klub g. Korošca, ker bo brez pomoči tega kluba vlada padla v prvi minuti. Nam slovenskim kmetom pa je žal, da so v Sloveniji politične stranke, ki vodijo protihrvaško politiko, ker je to naša skupna nesreča.

Koroščeveji radikalizirajo Slovenijo. Za ravnatelja ljubljanskega gledališča je imenovan slovenački radikal gospod arhitekt Rado Kregar. Svoječasno je tov. Pucelj vložil svoj protest zoper to imenovanje, ter predložil gospoda Janeza Zormanu, ki ima več zaslug za slovensko umetnost, kakor pa jih bo imel novi ravnatelj 100 let, če jih srečno doživi. Na pritisk slovenačke radikalije radikalni prosvetni minister predlogu tov. Pucelja ni imel poguma ugoditi, zato je čakal, da je šel HSK iz vlade. Ko pa je prišla v vlado SLS, je dobil radikalni prosvetni minister korajžo zopet delati po mili volji v Sloveniji. Tudi ta slučaj kaže kakšno vlogo igra v sedanji vladi nekdanj vsegamogočna, od vzhoda do zahoda in od pekla pa do neba tuleča Slovenska Ljudska Stranka.

Proračunska debata je začela po ekspozéju fin. ministra. K proračunu je govoril dr. Krajač, član Narodnega kmetkega kluba, ki je dokazal vse krivice, ki se gode

kmetom v prečanskih krajih. Ostro je ožigosal sedanjo vlado, ki je zavrgla zakon o izjednačenju davkov. Govorilo bo še več govornikov, debata bo trajala cel ta in prihodnji mesec.

Agrarna reforma. V ponedeljek 14. februarja je imel sejo odbor za agrarno reformo. Zakon o izvedbi agrarne reforme je izdelan in bi ga odbor moral predložiti skupščini, da ga sprejme. Radikali in klerikalci so izjavili, da se ne strinjajo ž njim, ker je sestavljen preveč v kmetksem duhu, vsled tega so sejo odložili. Tudi tu so klerikalci pokazali ljubezen do kmetkkih rezevov.

Mi smo bogata država, se je bahal finančni minister v svojem govoru in klerikalci so mu čestitali, med tem, ko je cela dvorana protestirala, da je gospodarska kriza vse hujša in ko v nekaterih krajih grozi glad, delavci pa brez zaslužka. Lani, ko še ni bilo tako hudo kot letos, pa so vse drugače govorili! Kdo bi bil mislil še pred dobrim mesecem, da morejo naše avtonomiste tako hitro ukrotiti in potolažiti bori trije ministrski avtomobili!«

»Radikali so sprejeli vse naše zahteve.« — Te jasne in razločne in vsakemu razumljive besede je zapisal »Slovenec« 1. februarja letošnjega leta. Da so Eseslarji tudi vse zahteve stavili radikalom, o tem ne more biti dvoma! — Po teh činjenicah lahko mirno čakamo na blagodati, ki zarosé Slovenijo po tem srečnem, v lepem predpusnem času sklenjenem zakonu! — Z druge strani pa javljajo radikali, da so klerikalci sprejeli vse njihove zahteve. In te so: da eseslarji lepo molče, ploskajo in glasujejo za radikale.

»Udala se za klerikale.« — Po strahovitem saltomortalu, ki so ga zagrešili naši eseslarji v anketnem odboru ter rešili radikalne korupcioniste, so bili posebno razočarani njihovi dosedanja zaveznički Davidovičevci in Spahovci. Kar verjetj ne morejo svojim očem, da so Koroščeveji zmožni kar tako čez noč pljuniti na vse svoje dosedanje opozicionarstvo, na svoje politične kapitale, delovanje in izjave, pa tudi na dosedanje prijatelje. Jeden teh gospodov je v prvem svojem razočaranju in ogorčenju bolešno vzkliknil: »Eh, sad više nema korupcije!« — »Kako to?« — vpraša drugi, a prvi stoiški odgovarja: »Pa udala se za klerikale.«

»Samouprava je silno draga stvar« — je vzkliknil finančni minister v zadnjem svojem govoru, ko so mu klerikalci čestitali. Dozdaj smo čuli šest let klerikalno pesem da je centralizem najdražja stvar na svetu. Do danes leto dni pa bodo klerikalci slov. volilce prepričali o eni sami draginji, to je: da je bila za siromašno Slovenijo klerikalna politika najdražja stvar na svetu!

Gospod Kulovec v pavovem perju. — Gospod minister Kulovec bi rad svojim ovčicam pokazal nekaj zaslug, če ne velikih pa vsaj majhnih. Pa ker to ne gre, ga poskuša »Slovenec« okrasiti s pavovim per-

Jugoslovanski poslanci v Pragi. Zastopstvo našega parlamenta potuje te dni v Prago, da prouči kulturno in gospodarsko zbliznanje med češkoslovaško republiko in našo državo.

Tifus v Trbovljah. Pretekli teden se je sestala zdravstvena komisija, da si ogleda barake, ki služijo delavcem od podjetja Dukić in drug za stanovanja in v katerih se je začel širiti zadnje čase nalezljivi tifus. Pregledali so 8 takih barak. Vse barake in stanovanja so našli v skrajno nečistem stanju. Na eni slamnjači ležita po dva delavca, umivalnikov ni na razpolago, stranišča so zanemarjena in ni čuda, da se je bolezen pojavila. Komisija je natančno pregledala in zabeležila vse te nedostatke in bodo izdani strogi ukrepi, da se tifus ne razširi v okolico. Bomo videli, kaj se bo ukrenilo proti mednarodnim kapitalistom, ki izžemajo Slovenijo.

Težka avtomobilska nesreča. Pretekli ponedeljek se je vračal osebnoprometni avtomobil g. Senekoviča iz Zgornje Sv. Kungote. Med potjo je vzel tudi lastnika g. Senekoviča in njegovega sina. Pred Zg. Sv. Kungoto je šofer krenil preveč na desno in avtomobil je s potniki vred strmoglavil v jarek. K sreči ni bilo nobene smrtno žrtve. Ranjence so prepeljali v mari-borsko bolnišnico. Najtežje je poškodovan g. Rudolf Bračko iz Avstrije, ki je dobil nevarno poškodbo na glavi, si zlomil desno nogo in levo roko in Filomena Žel, ki si je pri padcu zlomila eno nogo in roko.

Umor in samomor v žrebčarni na Selu pri Ljubljani. Ruski kozak Jakob Kundrjukov, ki je služil v žrebčarni na Selu, se je smrtno zaljubil v 20-letno Ivanko Babičev, ki je služila pri vdovi živinozdravnika Tepine. V torek dne 8. t. m. je počakal kozak svojo ljubico na stopnjicah in oddal nanjo strel v glavo. Bila je takoj mrtva. Nato je odšel k svojim tovarišem v jedilnico in zaklical: »Ivanko sem ustrelil, sedaj bom pa še sebe.« Nastavil si je revolver na čelo in sprožil. Umril je med vožnjo v bolnico. Vzrok umora je bil, ker ga Ivanka ni zadnje čase marala.

Vseslovanski kongres čebelarjev. V Zagrebu se bo vršil od 8. do 10. julija velik vseslovanski kongres čebelarjev, ki bo združen s čebelarstvo razstavo.

Lep okrajni glavar. Sodišče v Skoplju je odredilo preiskovalni zapor nad okrajnim glavarjem v Kačaniku Svetislavom Stevičem, ki je v službi poneveril nad 150.000 Din državnega denarja.

Kmetški hranilni in posojilni dom v Ljubljani sporoča, da so bile v II. razredu izžrebane sledeče pri njem kupljene srečke: Št. 3817, 3892, 29986, 34745, 34752, 34794, 36825, 47124, 59729, 59732, 59800, 61032, 63158, 70385, 71819, 72404, 83829, 83856, 83891, 84560, 84568, 96102, 97022, 97099, 99314, 107806, 107816, 107894, 112286, 112300, 120631, 120641, 123987, 123994. Dobitke II. razreda prične izplačevati dne 22. t. m. do vsčetega 7. junija 1927.

Pomiloščenja. V ministruv pravde je bil te dni podpisan ukaz o pomiloščenju večjega števila kaznjencev.

Močan potres je bil v nedeljo ponoči v nekaterih krajih Dalmacije, Hercegovine in Bosne. Porušeno je več hiš v Mostarju in okolišnih vaseh. Tudi mrtvih je nekaj. Škoda je velika.

Razbojniški napad v vlaku. Trgovca Pavle Vukovac se je 5. t. m. ponoči vozil v Beograd. Med vožnjo sta ga dva mlajša sopotnika blizu postaje Vrholje napadla, oropala, ga vrgla med vožnjo iz vlaka in potem tudi sama skočila. Razbojnika sta pobegnila.

Pet milijonov dolarjev za razkritje sredstva zoper raka. Ameriški senator Nerly je vložil zakonski predlog, po katerem naj bi se zagotovila onemu, ki najde sigurno učinkujoče sredstvo zoper raka, od strani države nagrada 5 milijonov dolarjev.

Koliko prebivalcev ima Pariz. Pariška mestna občina je izdala uradno statistiko, iz katere izhaja, da ima mesto Pariz 2.871.429 prebivalcev. Od teh je 293.442 inozemcev.

Nemški podjetniki v Rusiji. V raznih pokrajinah Sovjetske Rusije se mudijo sedaj zastopniki nemške veleindustrije; deloma opremljajo nove rudnike, deloma pa raziskujejo rusko zemljo za njenimi rudniškimi zakladi. V kotlini reke Donca napravljajo in urejajo nove rudnike, v Turkmenistanu in Uzbekistanu (Ruska Centralna Azija) iščejo rudnine in premog. Zdi se, da imajo ta raziskovalna dela ugoden uspeh, kajti inženjerji so začeli že pogajanja z osrednjim odborom rudarjev o sklepanju skupne pogodbe z delavci bodočih koncesij. Centralna sovjetska vlada gre Nemcem zelo na roke.

Budistični papež proti sovjetom. V Mukdenu se vrši velika konferenca, katere se udeležuje kot predsednik tudi budistični papež, Veliki Lama. Na konferenci so zastopani številni Tibetanci, Turkmeni in drugi pripadniki budistične vere. Veliki Lama je nastopil energično proti boljševizmu, ker vidi v njem protiverski pokret.

Stari del Skoplja pogorel. Pretekli teden je popolnoma pogorel stari del Skoplja, ki je bil večinoma zgrajen iz lesenih stavb.

Nasilje klerikalnih »orlov«. V neki vasi blizu Mostara je hotel tamošnji duhovnik brati sv. mašo samo za klerikalne »orle«. K maši so pa prišli tudi hrvatski kmetški Sokoli. Tedaj se vname med njimi eno uro trajajoč boj, v katerem je bilo več težko in lahko ranjenih. Klerikalne orle, ki so pričeli pretep, so aretirali in zaprli. Pri njih so našli mnogo orožja.

Švedi v Mali Aziji. Švedi bodo gradili v Turčiji železnico med Angoro in Črnim morjem; Pogodba je bila v Angori že podpisana. Švedski konzorcij je hotel graditi začetkoma samo 500 km, a se je pozneje zavezal, da bo gradil 1000 km. Dela se bodo pričela v juniju in bodo trajala pet let in pol. Stroški so preračunjeni na 120 milijonov nemških mark.

Rusija ne sodeluje pri konferencah na švicarskih tleh. Društvo narodov je povabilo Rusijo na gospodarsko konferenco v Švico. Ljudski komisar Litvinov je povabilo odbil s pismom, v katerem v imenu svoje vlade na oster način odklanja vsako udeležbo na konferencah, ki se vrše na švicarskih tleh, kjer je bil ustreljen ruski poslanik in morilec oproščen.

»Privredni adresar.« Zagrebška trgovska in obrtna zbornica je izdala obširen adresar (naslove) vseh trgovskih, industrijskih in obrtnih podjetij na njenem področju. Adresar je točen in ga gospodarskim krogom priporočamo. Naroči se ga pri Trgovski zbornici v Zagrebu. Cena 100 dinarjev.

Preganjanje tujcev na Kitajskem. Kot poročajo iz Pekinga, so prepodili Kitajci več sto misijonarjev z njihovih službenih mest. Kitajci so zaplenili vse njihove zgradbe, bolnice v vojaške svrhe.

Tajnik našega poslanštva v Rimu Borivoj Vujić je poneveril 35 tisoč lir in pobegnil.

Mussolinijev davek na koze. Londonsko časopisje poroča, da pripravlja Mussolini nov davčni vijak na koze. Koze so namreč v Italiji krave revežev in siromakov in krmljenje te živali je cenejše kakor prehranjevanje krave. Zato je Mussolini sklenil, da obdavi koze.

Prekop in most ob Volgi. Sovjetska vlada bo izpeljala sedaj že dolgo obravnavan načrt. Volga teče v Kaspjsko jezero in ne pride za izhodišče ruskega prometa nič v poštev, razen preko prekopov na severu. Med njo in reko Don je gorski hrbet, zračna črta od Volge do Dona znaša 74 km. Že dolgo časa so obravnavali načrt zgradbe zatvorniškega prekopa preko tega hrbita. Sedaj beremo, da bodo v pomladi ta prekop zares začeli graditi in sicer v smeri od Dona proti Volgi. Hkrati bodo Don poglobili, najprevo do treh metrov, slednjič do 9 metrov. Tako bo šlo rusko blago od Volge do Dona in dalje v Azovsko in Črno morje.

Svetovna produkcija zlata v letu 1926 je znašala 82 milijonov funtov, leta 1925 pa 81 milijonov. Britanski imperij je napravil leta 1926 za 57.2 mil. funtov zlata, leta 1925 za 54 milijonov. Svetovna produkcija srebra je znašala lani 243.000 unc, leta 1925 pa 245.000.

Načelstvo Slovenske kmetške stranke ne odobrava napad v zadnjem Kmetijskem listu na gospoda škofa ljubljanskega in na nekatere duhovnike. Izjavlja pa, da bo z vso odločnostjo in brezobzirnostjo branila svoje pristaše, kadar bodo napadeni ali preganjani zaradi svojega političnega mišljenja in delovanja in to napram vsakemu in katerikoli oblasti.

Uredništvo našega lista je bilo v dopisu iz Velesovega v zadnjem »Kmetškem listu« grdo mistificirano. Izjavljamo, da bomo v prihodnje take slučaje sodno zasledovali. Za neznanega zlikovca to ni posebna čast. Oni, ki jih je neznan nam dopisum napadel, naj blagovolijo vzeti to naše pojasnilo do brohotno v vednost.

Turška vlada gradi nove tovarne; zgradila bo vrvarno, papirnico in tovarno bary po najmodernejšem vzorec.

In zopet so prišle!

Med narod in svet je naša »Kmetijska tiskovna zadruga« poslala letos zopet lepo število poučnih knjig. Dolgo so romale, a vendar so prišle med naročnike, ki so že težko pričakovali lepih knjig. Dala nam je: »Veliki koledar«, uredil M. Štibler, »Zbirko kmetijskih nauk«, II. zvezek, spisal g. Rohrman, »Sadjarstvo«, spisal g. Kafol in »Zdražbarji«, kmečka povest, spisal Metod Dolenc, v spomin na svojega pokojnega očeta Riharda Dolenca, prvega ravnatelja kmetijske šole na Grmu.

Poglejmo si koledar. Sami lepi članki! Z veseljem jih je brati. Inž. Jeglič kliče dekleta, naj mu dajo »rdečih rož«, in opisuje rože spenjalke, kako in katere naj gojijo. Dekleta, preberite članek! Nadalje najdemo še v koledarju razne poučne članke: O užitnih in strupenih gobah, o zatiranju svinjske rdečice in svinjske kuge, o čebelarstvu itd. Koledar pa spremlja zbirka kmetijskih nauk II. zvezek. Potrebni smo bili te knjige. V zbirki najdemo vse o poljedelstvu, travništvu, živinoreji, prašičjereji, sadjarstvu, vse kar pač rabi kmetovalec. — In kako jedrnato nam podaja g. Kafol pouk o sadjarstvu! Ze zopet je ena knjiga več za napredek našega naroda. Naj ne uporabljajo samo te knjige praktični sadjarji, ampak tudi mladina. Saj njej je v glavnem posvečena. Bog daj, da bi prišla ta koristna knjiga tudi v vsako šolsko knjižnico. Hvala pisatelju. — Zdražbarji, lepa kmečka povest. Martin Banič, mož nagle jeze, neprevdaren, vdan zdražbarstvu, njegova žena, Trček. Dosti sem povedal. Vsak jo bode z veseljem čital.

Še nekaj. Kmetovalci, prijatelji! Čitajte z veseljem te knjige. Ko jih dobite, ne vržite jih na kakšno zaprašeno polico, da bi tam ležale celo leto, ampak čitajte iz njih vsak večer, posebno v tem času, nekaj poglavij. Dajte jih čitati sinu, hlapcu, dajte jih sosedu, da jih prebere, a paziti mora, da jih ne raztrga in ne umaže. In ko ste jih prebrali, ne bacnite jih na podstrežje, da jih miši razgrizejo, še manj pa na... Shranjujte knjige in videli boste, da bodete imeli v par letih svojo lepo gospodarsko knjižnico. Zato v vsako hišo »Kmetijsko matico.«

Nikolajev.

Kmetovalci! Dolžnost vsakega zavednega kmeta je, da je naročen na »Kmetški list« in na »Kmetijsko Matico«, nadalje da je član Kmetijske družbe, za kar dobiva »Kmetovalca«. Vse to skupaj stane celo leto 80 Din. Kmet, ki ni v stanju, zrtvovati letno za svojo politično in strokovno izobrazbo 80 Din, nima pričakovati boljših časov. Redi eno kokoš več, spij nekaj manje, izdaj za tobak manje in takoj imaš prihranjenih 80 Din za svojo izobrazbo!

Narodni gospodar.

Gradba novih železnic v državi.

Na železniški konferenci v Beogradu je bilo sprejetih v prvo gradbeno dobo 29 normalnotirnih železnic v skupni dolžini 4.248 km in 6 ozkotirnih železnic v dolžini 761 km. Teh 35 železnic, med katerimi so tudi naše najvažnejše slovenske zveze, se namerava zgraditi v dobi prihodnjih 20 let. Za zgradbo teh mujujnih železnic je potrebno 14 milijard dinarjev. Če pomislimo, da so državne blagajne prazne in da imamo zelo, zelo slabo državno upravo, je finančno kritje teh izdatkov težko vprašanje. Davki so itak že previsoki in pride že danes preko tisoč dinarjev na vsako glavo ali osebo v državi. Nasprotno pa nas silijo k gradnji novih železnic ekonomski in obrambeni razlogi. Edini in najhitrejši izhod so investicijska posojila, s katerimi bi se lahko najprej izvršile male zveze, ki so nujno potrebne za spopolnitev železniške mreže v eno organsko celino. Vsa pozornost se mora od strani vlade posvetiti v to, da se dosežejo kar najboljši pogoji za najetje notranjih in zunanjih posojil za gradbo novih železnic. Za najnujnejše potrebe bi lahko izdala tudi Državna hipotekarna banka zadolžnico. Sicer bi se na ta način ne dobilo veliko sredstev. Vendar je pa boljše nekaj kot nič. Dvakrat da, kdor hitro da. Nadalje nam ostanejo še državni rudniki in državne šume na razpolago. Imamo 71 milijonov hektarjev državnih gozdov in smo glede površine na 6. mestu v Evropi. Tudi ta rešitev je težka, ker obstoji bojazen, da bi inozemski kapital z roparsko eksploatacijo uničil naše nacionalne dobrine. Lahko bi se zgodilo, da bi imeli potem še več krasa in goličav. Smo tedaj v resnici v zelo težki situaciji. Gospodarska kriza je vsestranska. Ta kriza pa ima svoje korenine v kmetijski krizi. Kmetijski narod je malo da ne brez vsakih sredstev in iz tega se rodi vse gorje v državi.

V ožgled temu je rade volje poseglo v delo železniške konference organizirano poljedelstvo in vse zadržne organizacije. Na tej konferenci se je jasno pokazalo kako nujno potreben je naši državni upravi dober gospodarski svet. Taka korporeacija bi morala biti stalna. Brez ugovora se je konstatiralo, da je kmetijska produkcija predraga napram cenam, za katere se ta proizvodnja na trgu vnovič. Obstoji v resnici tozadevna neenakost z drugimi pridobitnimi panogami. Vrednost kmetijske produkcije pa je odvisna v prvi vrsti od prometnih sredstev, to je od potov, cest in železnic. Kmetova delavnica se ne more prenesti in zato mora imeti prometna sredstva na razpolago. Zato je tudi cestna mreža in nje kakovost ravno tako velike važnosti kakor železnice. Kakor so važne suhozemska pota, ravno tako so važna tudi vodna pota. Led od dobrega in ceneneza prometa je odvisna cena naših produktov. Zato je nujno potrebno, da se takoj organizira kredit za gradbo železnic. Država mora tozadevno sodelovati tako z avtonomnimi oblastmi kakor tudi s privatno inicijativo. Razumljivo je, da mora država, kot dober gospodar, graditi najprej železnice, ki bodo brezpogojno aktivne. Šele kasneje pa železnice, o katerih je že v naprej več kot gotovo, da bodo dolgo let pasivne. V takih krajih je potrebna gradnja najprej pota in ceste. Kaj pomaga železnica, če se ne more do nje, ker ni potov. Take razmere vladajo v Sandžaku, Črni gori in v Južni Srbiji.

Železniška konferenca je s tem delom napravila za državo velik korak naprej. Obstoji sedaj načrt celokupnega železniškega omrežja, ki bo merodajen za vsakega ministra. Pri izdelovanju tega načrta na so bile v prvi vrsti merodajne ekonomske in obrambne prilike v državi.

Inž. Franc Zupančič.

Še nekaj o rejli čiste živine.

K mojim zadnjim izvajanjem v članku »Kmetovalci gojite čisto pleme« moram na podlagi najnovejših

opazovanj še pripomniti, da je zlo vsestranskega mešanja in križanja naše živine v resnici še mnogo večje, kakor sem to zadnjič povdarjal.

Na št. Lukeževo se je vršil, kakor običajno v Mozirju veliki letni sejm. Mozirje leži v sredini marijadvorskega plemenskega okoliša in meji na okoliš rumenosivih pomurcev. Človek bi vsled tega pričakoval, da bo našel na tem sejmu pretežno belorumeno marijadvorsko, ali vsaj pomursko živino. V resnici pa je bilo blago na tem sejmu tako mešano in pestro, da sem skoraj imel vtis, da se ne nahajam v Mozirju, v sredini slovite reje Marijadvorcev, ampak nekje v križanem pingavskem okolišu Hrvaške, oziroma Bosne. Prvih 50 živali na sejmšču je bilo absolutno rudeče-rumenega in sivega, degeneriranega hrvatskega pokolenja. Niti repa ni bilo med njimi čisto marijadvorskega. Ob zaključku sejma pa sem med sto živali naštel mogoče kakih deset delno čisto domačih marijadvorcev.

Kmetovalci so naravno prav pridno kupovali mešane zveržene hrvaške krave — nekatera prava strašila — in jih bodo doma deloma spitali ter zaklali, mnogo pa jih bodo obdržali za pleme ter nadaljno rejo, ker se med njimi nahaja tudi tu in tam le kaka dobra molznica, kar je bilo opaziti že na razvoju vimena. Naravno kupec take krave ne pomisli, da mlečnost mešane hrvaške živali navadno ni prenosljiva na zarod, ampak, da je le slučajno lastna kupljeni živali. V tako mešani živali se razven tega determinanta, oziroma činitelja za dobro mlečnost nahaja mogoče še 20 činiteljev najslabše mlečnosti in več kot verjetno je, da bo pri potomcih te krave prišlo do razvoja le ono 20 slabih činiteljev. Iz tega sledi, da dobimo tudi od dobre molznice skoraj sigurno le slab zarod. Preprosti kmetovalci to ne uvažujejo in tudi ne vedo. Z navedenih ravnanjem povzročajo pa samim sebi in celemu plemenskem okolišu škodo vsled skvarjenja domačega preizkušnega plemena.

Kaj nam koristi spričo vseh teh prilik vse naše prizadevanje, da povzdignemo našo živinorejo? Vse naše delo in delo par zavednejših rejcev, ter celo dosledna uporaba čisti plemenjakov je zaman ali nezadostna. Rudečelisasta hrvaška živina se v našem okolišu uvaja in širi vedno bolj in bolj, ker široke plasti naroda so danes gospodarsko še preveč nezavedne, da bi samo apel na zavednost kmetovalcev pokazal kak znaten uspeh.

Spričo sedanjih prilik nas je v stanu rešiti preteče nevarnosti, da se naše domače pleme potopi v mešanici zaostale in degenerirane hrvaške pasme, edino le tozadevni zakon, ki bi zabranjeval preplavljanje naših sejmov z hrvaško živino ali uporabo teh živali za pleme.

To ni samo naše mnenje, ampak tudi želja naših zavednih živinorejcev, kakor mi je zatrjeval gospodarsko visoko naobraženi in izred-

no marljivi župan mozirski, g. Matija Goričar.

Ako bi podoben zakon, oziroma naredba ne bila mogoča, bomo morali prej ali slej naše pasemsko vprašanje in predvsem čisto rejo enostavno likvidirati ter bomo morali tako dolgo čakati s pospeševalnim delom, da se ne zgrne čez nas val hrvaške križanice in da se ne izvrši celotno pomešanje in izenačenje naših domačih pasem s hrvaško ali srbsko živino.

Fr. Wernig, kmet. referent.

Skupni občeni zbor Pokrajinske zveze vinogradnikov za Slovenijo in Vinarskega in sadjarskega odseka Kmet. družbe za Slovenijo v Mariboru se vrši 5. III. t. l. ob pol 11. uri na Srednji vin. in sadj. šoli v Mariboru. Za polovično vožnjo za udeležence je zaproseno. Ker so na dnevnem redu važne spremembe, je v interesu enotne vinogradniške organizacije da bo udeležba čim večja. Pred občnim zborom je kratka odborova seja odseka glede podpor. Glasom § 7. pravil Vinarskega in sadjarskega odseka so člani občnega zbora: po en zastopnik vsake vinarske, kletarske ali sadjarske zadruge oz. vinarskega, kletarskega ali sadjarskega društva ter zastopniki podružnic kmetijske družbe za Slovenijo iz mariborske oblasti. Zadruga, društva in podružnice do 200 članov pošljejo po enega zastopnika; za vsakih nadaljnjih 100 članov pa še po enega. Zastopniki morajo biti lastniki vinogradov ali sadonosnikov ali pa vinarski in sadjarski strokovnjaki.

Vinska razstava in sejem v Ljutomeru. Opozarjamo ponovno na to vinsko razstavo in sejem, ki se vrši dne 3. in 4. marca v Ljutomeru kot prva prireditelj te vrste v tem vinorodnem kraju. Priprave so v polnem teku in pričakovati je lepo številno razstavljalcev, prodajalcev in kupcev. Polovična vožnja po vseh progah je zasigurana.

Važno za vinarje, viničarje in šole. — Vinarski in sadjarski odsek Kmetijske družbe v Mariboru je poveril gospodu Andreju Zmaven, direktorju srednje vinarske in sadjarske šole v Mariboru, prireditelj brošure o najhujšem živalskem škodljivcu vinske trte, o grozdem sukaču (senenem črvu in kiseljaku), ki povzroča tudi že pri nas vsako leto milijonske škode. Brošura bo opremljena s podobami. Priloga je v barvotisku z 12 podobami škodljivca po naravi. Brošura se pošlje na ogled vsem Kmetijskim podružnicam po vinarskih okoliših Slovenije. Cena bo predvidoma 5 do 10 dinarjev, pri skupnih naročilih pa še znatno nižja. Vinarji, viničarji in šole se na to aktualno in temeljito strokovno delo že zdaj opozarjajo. Vsakdo bi ga moral proučiti še pred letošnjo trsno rezjo, da se na njem že letos izdatno okoristi.

Na drž. kmetijski šoli v St. Jurju ob juž. žel. se vrši dne 7. in 8. marca dnevni praktični in teoretični tečaj za cepljenje in pocepljevanje sadnega drevja. Tečaj se začne prvi dan ob pol 9. uri, drugi dan ob 8. uri. Prenočišče je brezplačno, za celodnevno prehrano pa plača vsak 10 Din. Kdor ima, naj prinese cepilni nož s seboj. Zeleti je, da se tečajja udeležijo poleg kmetijskih fantov tudi učitelji. — Dne 14. in 15. marca se vrši mlekarско-sirarski tečaj pod istimi pogoji. Po želji in potrebi se lahko podaljša potem na tri dni. Namenjen je zlasti kmetijskim fantom in dekletam iz živinorejskih krajev spodnje Štajerske, kjer je primerno vporabiti mleko za napravo masla in domačega (trapistovskega) sira. — Dne 11.

in 12. aprila bo pa vrtnarski tečaj pod gornjimi pogoji za pridelovanje zelenjadnic in vreditev domačega vrta. Primerno bi bilo, da se ga udeležijo poleg kmetijskih fantov in deklet zlasti učiteljice. — Za vsak tečaj naj se udeležniki prijavijo po dopisnici, da ve uprava razpolagati a prenočišči, na odgovor pa ni potrebno čakati.

Državni dohodki in izdatki. Po novem finančnem zakonu, ki je bil v sredo v finančnem odboru sprejet, znašajo drž. dohodki 11.477 milijonov 579.552 Din. Od tega odpade na neposredne davke 1.706 milijonov 250.600 Din, na posredne davke 3.501.690.000, na monopol 2.290.947.000, na državno gospodarstvo 3.857.976.329, na razne dohodke 120.715.623 Din. Izdatki znašajo 11.464.769.692 Din tako, da izkazuje novi državni proračun prebitok v znesku 12.809.860 Din.

Izvoz naših konj v Grčijo. Zadnje dni se mudi v Osijeku in Sloveniji več grških trgovcev, ki kupujejo konje, večinoma težje za vprego.

Tržišča za kože beležijo v preteklem tednu naslednje povprečne cene: Konjske 75 do 100 Din za komad, goveje 11 do 13, telečje 15 do 16, svinjske 7 do 8 Din za kg.

Sirarski tečaj v Bohinjski Češnjici. Pretečeni teden se je vršil v Bohinjski Češnjici sirarski tečaj, katerega se je udeležilo nad 30 sirarjev iz celega radovljiškega okraja. Namen tečaja je bil spopolniti praktično in teoretično znanje sirarjev ter doseči v celem radovljiškem okraju enotno, tipizirano izdelavo sira. Tečaj je vodil mlekarški inštruktor g. A. Pevc. Udeleženci so sledili z največjim zanimanjem praktičnim in teoretičnim izvajanjem ter pridno posegali v debato, vsled česar se je marsikateri drugače nerazumljivi pojav pri izdelavi sira razjasnil. Dogovorno med učiteljem in slušatelji se je sklenilo soglasno, da se v jeseni, po končani sirarski sezoni tečaj obnovi v še večjem obsegu. Pri tej priliki naj se temeljito obravnava uspehi in pojavi letošnje sirarske kampanje ter tako skuša doseči, da pridemo vsaj za par korakov naprej in da se nam prihodnje leto ne bo že več treba bati v dosedanji izmeri inozemske kakovostne konkurence. Vrzal stalne mlekarke in sirarske šole je na ta način zamašena. OBSZ, ki je dala pobudo za ta tečaj, je le častitati, Zvezi slov. zadrug in Kmetijski družbi za Slovenijo, ki ste s svojimi podporami omogočili tečaj, pa izreči najiskrenejšo zahvalo! Živinorejci radovljiškega okraja! Led je prebit! Neustrašeno naprej po začrtani poti! Sicer bo še dolga ta pot do končnega zadovoljivega uspeha, toda z gorenjsko vztrajnostjo in delavnostjo se mora doseči tudi to, kar smo si že danes postavili za svoj gospodarski cilj. —r.

Gozdni čuvaj

trezen, vesten, zanesljiv, pošten in dovolj energičen, se išče za nastavitelj v spomladu 1927 na srednjeveliko gozdno posestvo v Sloveniji. Poleg plače bi imel na razpolago več njiv ter par glav živine. Pomudbe z navadbo, je-li je samski ali oženjen ter zahtevkom plače, kakor tudi do sedanjega službovanja, je poslati na upravo »Kmetijskega lista« pod »Gozdni čuvaj«.

W. W. Jacobs:

Trojica pri mizi.

V kavarniški sobi so se pomenkovali o strahovih in prikaznih. Vsak je vedel povedati kako dogodbico iz svojega življenja. Izmenjavali so misli z neverjetno otroško naivnostjo. Nekateri so se tako na debelo lagali, da jim ni nihče verjel, zlasti ko je nanesa govornica na dogodek Jona.

»Da, Jonov dogodiljaj nam povej,« je dejal nekdo slovesno ter se ozrl prezirljivo okoli sebe, češ, da je baš on sprožil to vprašanje.

»Ni mi treba vsega verjeti,« je dejal drugi prevzetnež, čedno obrit mož, ki je prisluškoval, ne da bi do sedaj kaj prida govoril. »Veste, da kadar pride mornar na kopno, pričakujejo od njega novice in prijatelji bi mu zamerili, če bi ne vedel kaj povedati.«

»Znano je pač,« ga je prekinil prvi govornik odločno, »da mornarji radi vidijo prikazni in strahove.«

»Da, največkrat se jim le sanja o njih,« se je oglasil drugi, »razburi jim živce tako, da jih naslednji dan glava boli.«

»Ali vi niste videli še nikoli strahov?« je dejal tretji.

»Možje,« je odvrnil drugi, »trideset let sem preživel na morju in marsikaj neprijetnega doživi mornar.«

»In kaj?« je vprašal nekdo.

»Tedaj sem bil mlad mož,« je povzel govornik, iztrkal pipo in zadovoljno pogledal družbo. »Pravkar sem dospel iz Kitajskega, moji ljudje so bili odsotni, zato sem se odločil obiskat nekega strica. Ko sem prišel do hiše, sem jo našel zaprto, družina je odšla nekam v južno Francijo. Vrnil sem se ter šel stanovat v Royal George, zelo dostojno gostilno in hotel tam počakati njihov povratek.

Prvi dan sem prebil še precej dobro; zvečer ko sem stopical po starem trgu, katerega edini obiskovalec sem bil, je začel briti mrzel veter, naslednje jutro sem se dvignil po zajutru in namenil iti na prijeten sprehod.

Ozračje je bilo izborna, jasno in mrzlo. Vrsta kostonjev ob cesti je bila posejana s snegom, grmovje je štrlelo iz njega. Pokrajina me je zadržila s svojim čarom. Ravnina je

bila bogata na gozdih in vasi, mimo katerih sem korakal, so bile stare in slikovite.

Z naslodo sem povžil kruh, sir in pivo v gostilniški sobi male krčme in se namenil iti nekoliko dalje, predno se vrnem. Ko sem videl, da sem že precej daleč, sem krenil na stezico, ki je vodila od desnega cestnega ovinka. Stezica se je vlekla kar naravnost naprej, potem pa se odcepila zopet na dve ali tri v odprto močvirje. Ker so me pota motila, sem pogledal na mali kompas, obešen na verižici žepne ure ter se usmeril preko pokrajine domov.

Prešel bi bil dobro močvirje, da se ni dvignila gosta megla iz jarkov. Tež nepriliki se nisem mogel ogniti. Kompas mi je pomagal, da nisem blodil v krogu, padal v zamrznjene jarke ali se spotikal nad koreninami v travi. Pot sem nadaljeval v isti smeri, dokler nisem bil, ko je ob štirih napočila noč in podala gosti megli bratsko roko, popolnoma zabredel.

Kompas mi ni več služil, hodil sem kar tja v en dan. Parkrat sem zakričal, da bi me čul kak slučajno mimoidoči pastir ali vaščan. Na srečo sem začutil pod nogami trdo cesto, ki je vodila preko močvirja. Počasi sem stopical, tipaje s palico pred seboj. Precej časa sem hodil po njej, ko sem začul korake za seboj.

Obstala sva, in novi došlec, močan, krepak vaščan, je poslušal moje težave, šel z menoj nazaj približno eno miljo, me spravil na pravo pot ter natanko razložil, kako najdem čez tri milje vas.

Tako sem bil utrujen, da so se mi zdele tri milje dolge za deset. Nekoliko dalje od ceste proč sem zapazil razsvetljeno okno. Pokazal sem nanj, moj tovariš pa se je stresel groze in nemirno pogledal okoli sebe.

»Ne bo prav, ako se podaste tja,« je naglo pripomnil.

»Zakaj ne?« sem vprašal.

»Tam ni nekaj v redu, tam, gospod,« je ponovil. »Kaj je, ne vem, prav dobro. Neki lovski paznik je imel navado pohajati tod okrog in od tedaj ni bilo več varno. Nekateri trdijo, da so videli neko ubogo noro bitje, drugi zopet neke vrste žival. Karkoli je že, videti ni dobro.«

»Dobro, jaz pa hočem tja,« sem dejal in mu voščil lahko noč.

Obrnil se je in odšel, dokler niso utihnili njegovi koraki v daljavi. Jaz sem pa korakal naprej po poti, kakor mi je povedal, dokler se ni razdelila na tri. Neka skrivna moč mi je rekla, naj grem kar naravnost. Zeblo me je in v strah me je bilo, nekoliko sem pomišljal, potem sem jo pa mahnil počasi proti hiši.

Nekaj časa sem videl luč, ko sem se pa obrnil proti nji, je hipoma izginila ter se znašel za visoko mejo. Obkrožil sem jo, dokler nisem prišel do malih vrtnih vrat in jih previdno odprl. Stopal sem razburjen po dolgi stezici, ki je vodila do hišnih duri. Tu ni bilo ne svetlo, ne varno. Sramoval sem se strahopetnosti, dvignil palico in potrkal lahko na duri. Par minut sem počakal in zopet potrkal. Palico sem držal mirno na durih, ko so se nenadoma odprle.

Dolga, koščena starka, s svetilko v roki, mi je stopila nasproti.

»Kaj želite?« me je osorno vprašala.

»Pot sem zgrešil,« sem uljudno odgovoril. »Rad bi prišel v Ashwille.«

»Tega kraja ne poznam,« se je odrezala starka.

Hotela je baš zaloputniti duri, ko se je pojavil iz sobe v vežo neki mož in šel proti nama. Starec je bil visokega stasa in širokopleč.

»Ashwille je petnajst milj odtod,« je počasi spregovoril.

»Ako bi mogel priti do najbližje vasi, bi bil hvaležen,« sem odvrnil.

Ni odgovoril, temveč je pomežikal skrivaj starki. Pomigala je, da ne mara.

»Najbližji kraj je tri milje daleč,« je rekel starec obrnivši se k meni in skušal očitno omiliti svoj naravno hreščeči glas. »Ako vam je všeč, ostanite pri nas, postreglj vam bomo kolikor mogoče udobno.«

Nekaj časa sem se obotavljal. Originalna dvojica je bila in veža s sencami, ki jih je povzročala luč, je bila vabljujejša kakor pa tema zunaj.

»Zelo ljubeznivi ste,« sem mrmral neodločen, vendar —

»Vstopite,« je dejal živahno, »zapri duri, Ana.«

Komaj sem se zavedel, sem že stal v veži in starka je godrnjaje za-

prla duri za menoj. Čudni občutki so me obšli, ko sem bil ujet in sem sledil gostitelju v sobo. Vsedel sem se na ponujeni stol in grel premrle prste pri ognju.

»Večerja bo kmalu gotova,« je dejal starec in me pazljivo motril. »Oprostite —«

(Konec prihodnjik.)

PO SVETU.

KDOR ZNA, PA ZNA.

Francozu Avgustu Barbieru ni nič kaj dišalo boriti se za domovino v strelskih jarkih. Pobegnil je iz strelskih jarkov na tako spreten način, da so vsi mislili, da je poginil junaške smrti in še spomenik so mu postavili. Med tem si je pa izpremenil svoje ime in živel cel čas med vojno brez skrbi. Njegova mati je prejela pokojnino. Sedaj pa so mu prišli na sled in ga obsodili na 4 leta ječe.

Kmetijska tiskovna zadruga

ima v založbi sledeče knjige:

»Planšarstvo in kmetijstvo na naših planinah«, cena 120 Din; za člane Kmetijske tiskovne zadruge samo 100 Din.

»Planinski in sorodni agrarni zakoni«, cena 40 Din.

»Veliki koledar za leto 1927, z bogato strokovno vsebino; cena 10 Din.

»Žepni kmetijski koledar za l. 1927., trdo vezan, cena 10 Din; boljše vezan 15 Din.

Rohrman: »Zbirka kmetijskih naukov«, drugi del; cena 15 Din.

Kafol: »Sadjarstvo«, cena 10 Din.

M. Dolenc: »Zdražbarji«, povest; cena 10 Din.

Ciril Jeglič: »Obrazi«, cena broširani knjigi 20 Din, vezani 25 Din.

Golar: »Vdova Rošlinka«, igra, cena broširani knjigi 20 Din, vezani 25 Din.

Tovornik: »Stara pravda nekdanj«, zgodovinska povest; cena 5 Din.

»Kuharske bukvice za kmečke žene in dekleta«, cena 5 Din.

»Dohodninski davek« (kako napovem dohodnino), cena 4 Din.

Poštni stroški se zaračunajo posebej.

Modra galica.

Vsem odjemalcem modre galice nudimo za bližajočo se sezijo najboljšo modro galico, 98-99%, po ceni Din 7-20 franko Ljubljana, proti takojšnjemu naročilu.

Javite koliko galice rabite.

EKONOM, osrednji gospodarski zadrugi v Ljubljani r. z. z. o. z.

Iščem oženjen par

na manjše gospodarstvo. Mož bi opravljaj delo s konji. Žena pa bi imela gospodinjstvo delo v kuhinji, perilo, vrt in dr. Potne stroške povrnem. Ponudbe z navedbo starosti in zahtevami poslati na: Gjuro Korečić, posestnik, Hrastovica kod Petrinje, Hrvatska.

Kostonjev taninski les,

najtočnejše plačilo, celoletna dobava,

običajne dimenzije, kupi za najvišje cene: **Franc Kupnik, Podpl'at**

Ponudite: Hlode orehov, brst, javor, hrast, bukev.

Mesarskega vajenca

od poštene hiše, lepega vedenja, zdravega, krepkega, ki bi imel veselje do učenja, sprejme Anton Zlajpah, mesar, gostilničar in posestnik v Mokronogu (Dolenjsko).

Služkinja

30 do 40 let stara, ki bi znala poleg poljskega dela tudi kuhati in prati, se sprejme po dogovoru. Naslov se izve pri upravi »Kmetijskega listca«.

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA CENTRALA: LJUBLJANA, DUNAJSKA C.

Delniška glavnica: Din 50.000.000.—
Rezervni zakladi ca. Din 10.000.000.—

Brežice
Celje
Črnomelj

Gorica
Kranj
Maribor

Metkovič
Novi Sad
Ptuj

Sarajevo
Spil
Trst

AGENCIJA:
Logatec

Brzjavni naslov:
Banka Ljubljana
Telefon št. 261, 413,
302, 503 in 504.

SE PRIPOROČA ZA VSE V BANCNO STROKO SPADAJOČE POSLE.

PROMETNA BANKA D. D. V LJUBLJANI

Telefon števil. 149, 968

Prešernova ulica 4

Pošt. ček. račun 13.853

(Ziro-račun pri Narodni banki)

sprejema hranilne vloge in izdaja trg. kredite pod najugodnejšimi pogoji; eskompt in inkaso menic ter trg. cesij. -- Nakup vsakovrstnih predvojnih papirjev, prodaja valut in deviz po najugodnejših tečajih.

Bližu Prešernovega spomenika za vodo.

Najboljša, najcenejša kolesna in šivalni stroji so edino

Petelinčevi

znamke

GRITZNER, ADLER, PHÖNIX
za dom, obrt in industrijo. Pouk brezplačen, ugodni plačilni pogoji. Tudi na obroke. Večletna garancija.

JOSIP PETELINC

Ljubljana

Od dobrega najboljši je švicarski pletilni stroj

'UBIED'

Kje se najbolje kupi, je brez dvoma znano. Glede dobre kakovosti blaga in res nizkih cen pri

IGN. ŽARGI.
LJUBLJANA, Sv. Petra cesta

Priporočena cenj. odjemalcem veliko izbiro nogavic, rokavic, raznih površnih jopic ter razno moško in damsko perilo, se-movnice itd. Velika izbira potrebščin za krojače in šivilje.

RESTAVRACIJA
Pod Skalco

Ljubljana, Mestni trg 11
točič vedno sveže pivo, pristna domača črna in bela vina ter postreza z fino kuhinjo.

Za obilen poset se p. n. občinstvu toplo priporoča

Josip Uran.

Drevesničarska zadruga v Dorfarjih
po. ta Škofja Loka

je začela z oddajo visokodebelnih

SADNIH DREVESEC.

Jablane: Pisani kardinal, Jakob Lebel, bobovec, šampanska reneta in več drugih plemenitih vrst. Hruske: Vinske moštнице, rumenke, tepke in razne druge vrste. Cena jablanam je: I. vrsta 10 Din, II. vrsta 8 Din, III. vrsta 5 Din za komad. Cene hruškam: I. vrsta 12 Din, II. vrsta 10 Din za komad. Vse cene veljajo z o. o. j. vred franco kotodvor Škofja Loka. Manj kot 30 komadov drevesc se ne razpošilja. — Naročila sprejema zadruga.

Najboljše in zato najcenejše kupite edino le pri

Josip Petelinc

pletanine, majce, volno, žepne robce, kravate, palice, nahrbtnike, spodnje hlače, otroško trikot perilo, kompletne potrebščine za čevljarje, krojače, se-dlarje in šivilje

v Ljubljani
ob vodi, bližu Prešernovega spomenika.
Na veliko in malo!

ODDA se v prodajo
ca. 20 hl vina.

Gostilničarji, ki bele vino razprodati, naj se oglašijo v Spodnji Šiški, Jernejeva cesta št. 8.

Na novo preurejen **VALJČNI MLIN**

Povodje-Skaručna

prevzema od 1. feb. naprej vsakovrstno žito za mletje in nudi vsem daljnim in bližnjim kmetom vsestransko in solidno postrežbo. Za obilen poset se toplo priporoča
Andrej Puštorh.

TRSNICE

TVRDKÉ

CLOTAR BOUVIER

veleposestnik vinogradov

Gornja Radgona

Da ugodimo vedno večjemu poprašanju po trtah, smo naše trsnice sopen povečali ter samoremo oddati v pomlad 1927 večjo množino izključno prvovrstnega trsa. Dobavljamo samo čistovrstne, dobro okorezinjene in izvrstne razraščene sadike; cepiči se vzetli iz selekcioniranega in na dober prinos preiskukanega trsa. Seznan vrst, cenik in dobavni pogoji na zahtevo gratis in franko.

ZDRAVILIŠČE ROGAŠKA SLATINA

Najlepše in najbolj moderno urejeno zdravilišče kr. SHS. Svetovnoznani zdravilni vodci:

TEMPEL * STYRIA * DONAT

Zdravljenje vseh želodčnih in črevesnih bolezni, bolezni srca, ledvic in jeter.

SEZONA: MAJ - SEPTEMBER

Cene zmerne. * V pred- in posezoni znaten popust. * Koncertna vojaška godba. Največja udobnost. * Radio. * Prometne zveze zelo ugodne. * Zahtevajte prospekte.

RAVNATELJSTVO ZDRAVILIŠČA ROGAŠKA SLATINA.

Razpošiljanje mineralnih voda na vse strani sveta!

CELJSKA POSOJILNICA D. D. V CELJU

Stanje hranilnih vlog
nad Din 65.000.000.-

V LASTNI PALAČI NARODNI DOM

Stanje glavnice in rezerv
nad Din 4.000.000.-

Sprejema hranilne vloge. — Izvršuje vse denarne, kreditne in posojilne posle.
Kupuje in prodaja devize in valute.

Podružnici: MARIBOR -- ŠOŠTANJ.